Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

4-йил чиқиши
11 ФЕВРАЛЬ 1969 й.
СЕШАНБА
№35 (799).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Халқаро кўргазмага

Тошкентдаги ирригация асбобсозлик заводининг коллективи «Темир» деб номланган автоматик ва телемеханик системали махсус асбобни яратишга киришди. Бу ажойиб қурилма ярим ўтказгич ва диодларда ишлайдиган мураккаб блоклар комплексидан тузилгандир.

«Темир»нинг ёрдами билан оператор суғориш системасининг қайси бир жойида бузилиш ҳоллари юз берадиган бўлса, уни олдиндан билади ва ўз вақтида зарур чораларни кўра бошлайди.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, «Темир» системаси корхона тарихида биринчи марта халқаро кўргазмалар диққатига ҳавола қилинмоқчи. У шу йили Москвада бўлиб ўтадиган «Автоматизация-69» халқаро кўргазмасида намойиш қилинади.

СУРАТДА: Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасининг пешқадам пойафзалчилари, коммунистик меҳнат бригадасининг аъзолари Н. Иброҳимова, В. Дворцис ва И. Зарецкий ўртоқлар.

«Узсельхозтехника»нинг Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент ремонт-механика заводи ишчилари республикамиз қишлоқ хўжалиги механизаторлари учун трактор, пахта териш машиналари, бульдозер ва экскаваторларни ремонт этишда қўлланиладиган кўпгина пресслар ишлаб чиқармоқда. Яқинда мана шундай пресслардан анчаси Қарши ва Сирдарё чўлларида ташкил этилган янги хўжаликларга юборилди.

СУРАТДА: гидропресс цехининг пешқадам ишчиси буёқчи Раҳим Гайнатуллин тайёр прессларни бўямоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ЛЕНИН ЮЛДУЗЛАРИ ПОРЛАЙВЕРСИН

А. Гайдар номли болалар кутубхонасида «Бизнинг азиз Ленин» деган катта кўргазма очилди. Чиройли безатилган стендларда машҳур болалар ёзувчилари, публицистлар ва тарихчиларнинг асарлари қўйилган. Улар орасида В. Бонч-Бруевичнинг «Ленин ва болалар», Геннадий Юшковнинг «Ильичнинг юборган нони» каби китоблар билан бирга москвалик ва ленинградлик адабиётшуносларнинг мақолалари ва кичик ҳикоялари киритилган «Ленин юлдузлари, порлайверинг» китоби ҳам бор.

Кутубхонада махсус Ленин бурчаги ташкил қилинган

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Янги Тошкентни бунёд этаётган азамат бунёдкорлар ҳам доҳийнинг 100 йиллик юбилейи шарафига бошланган меҳнат вахтасини муваффақият билан давом эттириб, кўпгина объектларни ўз вақтида фойдаланишга топширмоқдалар.

Суратларда: (юқорида) Ярославль қурилиш-монтаж поездининг ишчан бинокори К. Ламикина ўз топшириқларини бир ярим баравар адо этаётир.

Самарқанд кўчасидаги объектда меҳнат қилаётган 11-қурилиш тресты 1-қурилиш бошқармасининг илғор арматурачиси С. Раупов арматура тўқималарини тайёрлаш устида (пастда).

М. Нуриддинов фотолари.

ЁНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

✦ Имзоланган Совет—Жанубий Яман қўшма ахборотида айтиладики, Совет ва Жанубий Яман томонлари ўртасида бўлган музокараларда Совет—Жанубий Яман муносабатлари масалалари устида, шунингдек ҳозирги халқаро вазиятнинг ҳар иккала томонни қизиқтираётган энг муҳим проблемалари устида кенг фикрлашиб олинди.

✦ КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан, дўстлик визити билан Москвада меҳмон бўлиб турган Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Янош Кадар 10 февралда ўз юртига жўнаб кетди.

✦ Кеча Совет Иттифоқида расмий визит билан меҳмон бўлиб турган Жанубий Яман Халқ Республикасининг президенти Кахтан Муҳаммад Ашшабий Бокудан Ватанига жўнаб кетди.

Ленинча жумаликлар

Совет давлатининг асосчиси В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллик юбилейига шаҳримиздаги улуғ доҳий номи билан аталувчи ўқувчилар ва пионерлар республика саройининг хизматчилари ҳам катта тараддуд кўряптилар. Бу ерда В. И. Ленин ҳаёти ва революцион фаолиятига бағишланган суҳбатлар, кечалар ўтказиб турилибди.

Саройга шаҳримиздаги кўпгина мактабларнинг ўқувчилари тўпланишди. Улар бу ерда «Ленинча жумаликлар» циклидан бошланган биринчи машғулотларда қатнашдилар. «Севимли саройимиз» деган темадаги суҳбат ўқувчиларга манзур бўлди. Кейин машғулот қатнашчилари Саройда ташкил этилган «Ленин музейи» экспонатларини қизиқиш билан кўздан кечирдилар. Ўқувчиларнинг доҳий номи билан аталувчи жойларга—В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети, В. И. Ленин номли майдон ва кутубхонага уюштирган экскурсиялари уларда айниқса катта таассурот қолдирди.

«Ленинча жумалик» машғулотлари ҳар ҳафтада ўтказиб турилади.

ИНСТИТУТ ХОДИМЛАРИ УЧУН

«Главташкентстрой»нинг 64-қурилиш бошқармасига қарашли Янус Христос бошлиқ комплекс бригада азаматлари шу кунларда зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар Фарҳод кўчасида жойлашган ва «Узгипроводхоз» институти буюртмасига асосан қурилган 48 квартирали турар-жой биносини пардоздан чиқариш йўлида жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Бу бригада меҳнатчилари кунлик топшириқларни 115—120 процентга етказиб бажармоқдалар. И. Варламов, М. Везали, А. Мусаев, М. Христос каби ўнлаб ишчилар меҳнатда бошқаларга ўрнак бўлиб ишламоқдалар.

Институт янгиликлари

Консультациялар

Пойтахтимиздаги республика илмий техника ахбороти ва пропагандаси институтининг бир группа илмий ходимлари Гулистон, Наманган, Андижон шаҳарларига жўнаб кетдилар.

Улар институтнинг ана шу шаҳарларида жойлашган пунктларида илмий техника янгиликлари бўйича консультациялар уюштирадилар, илмий техника информациясининг ҳаётга тадбиқ қилиниши билан яқиндан танишиб, тегишли маслаҳатлар берадилар.

Янги режалар

Институтда чиқадиган «Янги техника», «Механизация хлопководства» «Текстильная промышленность», «Шелк» информацион журналларининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Бу тўрт журналнинг жамоатчилик асосида ишлаётган редколлегиясида республиканинг кўзга кўринган олимлари, фан арбоблари, инженерлари иш олиб борадилар.

Жамоатчилик асосида ишлаётган редколлегиянинг йиғилишида журналларнинг ўтган йилги 12 та сони муҳокамаси бўлди. Муҳокамада қатнашган ўртоқлар журналлар фаолиятини янада яхшилашга қаратилган фойдали таклиф ва мулоҳазаларини айтдилар.

Оталиқ ёрдами

Тошкент Черемушкасида москвалик қурувчилар бунёд этган 107-мактабда Чилонзор бинокорларининг сайлов участкаси жойлашди. Институт коллективи Чилонзор район партия комитетининг таклифи билан ана шу сайлов участкасини оталиққа олди.

Ҳозирги кунда сайлов участкасида иш қизғин. Оталиқ коллективи сайлов участкасини безашда, сайловчиларнинг рўйҳатини, агитаторлар иши ва уларнинг планларини тузишда актив қатнашмоқда.

МЕХАНИК БЎЁҚЧИ

Тошкентдаги «Авторемприбор» заводига янги қурилма келтирилди. У электр жиҳозларининг агрегатлари деталларини бўяшда ишлатилади. Бу мураккаб асбоб телевизион лампалар ва ярим ўтказгич схемалар асосида қурилгандир. Деталларга бериладиган буёқлар махсус насослар орқали пуркалади. Иш жараёнида бир томчи бўёқ ҳам исроф бўлмайди.

МАҲОРАТ КУРСЛАРИ

«Ўзбексельмаш» заводининг кадрлар бўлими қошида завод усталари мутахассислигини оширадиган курслар ташкил қилинди. Курсларнинг тингловчилари, «янгича планлаштириш ва деталларни сифатли тайёрлаш» ҳақида лекциялар тинглайдилар.

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

«Ўзбексельмаш» заводида қишлоқ меҳнаткашларининг буюртмалари асосида эҳтиёт қисмлар тайёрлайдиган махсус цех бор. Бу ишлаб чиқариш участкаси фахрли топшириқларни ўз вақтида адо этаётир.

Цех коллективи январь ойида 39 минг 200 сўмлик ҳар хил узеллар ва деталлар тайёрлаб бериши керак эди. Меҳнат аҳли топшириқни ўз вақтида бажарди ва планга қўшимча равишда 3 минг 120 сўмлик маҳсулот ҳам ишлаб чиқарди.

16 март
Маҳаллий Советларга
САЙЛОВ

АГИТПУНКТ ЧИРОҚЛАРИ

83-агитпункт шу атрофда яшовчи сайловчилар билан доим гавжум бўлади. Улар бу ерда газета-журналлар, ўқиб, шахмат-шашка ўйнаб, приёмникдан таралган ёқимли куйларни тинглаб маданий дам олишади. Кексалар эса ўтган сайловдан буён ўтган вақт ичида рўй берган ўзгаришлар ҳақида гурунглашади.

Агитпункт жойлашган хона ёруғ ва озода. Хона деворларига иш плани ва агитаторлар рўйҳати осиғлиқ. Деворий газета, фотомонтаж, доҳий В. И. Ленин ҳақидаги альбомлар киши диққатини ўзига тортади. Эълонлар тахтасида эса ҳар кунги янгиликларни ўқишингиз мумкин. Агитпункт мудири ўртоқ Т. Сепетий ўз иши билан машғул, эртаги ишлар ҳақида режалар тузмоқда, агитаторларга топшириқлар, маслаҳатлар бермоқда.

— Агитаторларимиз,— дейди у,—маҳаллий Советларга бўладиган сайловларга зўр тайёргарлик кўришмоқда. Агитаторларимиз ишчан педагоглардан ташкил топган. Улар сайловчилар рўйҳатини аллақачон олиб бўлишган. Шу кунларда улар хонадонларда оммавий-сиёсий, тушунтириш ишларини олиб боришмоқда.

Ҳақиқатан ҳам агитпункт мудирининг иш планига кўз югиртирар экансиз, ҳамма нарса план асосида бораётганлигининг гувоҳи бўласиз. Агитаторларнинг семинари ва йиғилишлари ўз вақтида ўтказилиб турилибди. Улар бир-бирларига фойдали маслаҳатлар беришади, ўз тажрибаларини ўртоқлашишади.

Агитаторлардан Абдували Эрназаров, Ўткир Тўраев, Машкура Турғуновалар ўзларига бириктирилган участкаларда 4—5 мартадан бўлиб сайловчилар ҳурматига сазовор бўлишмоқда.

С. МИРЗАХЎЖАЕВ.

Шаҳримизнинг саноат корхоналарида доҳиймиз В. И. Лениннинг 100 йиллик юбилейига бағишланган ленинча меҳнат вахтаси кенг қулоч ёзмоқда.

СУРАТДА. Абразив комбинатининг токари коммунистик меҳнат зарбдори Зайнаб Аҳмедов янги маҳсулотни жўнатиш учун ҳозирламоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Янги тола

Бутуниттифоқ трикотаж саноати илмий-текшириш институтининг Тошкентдаги филиали трикотаж лабораторияси бошлиғи А. З. Аминов аралаш хомашё ва ип-газлама бирикмаларидан янги нартола олиш устида лабораторияда олиб борилган ишини амалда тажрибадан ўтказди.

Эластика ва пахта, вискоза, жун, лавсан ва бошқа бирикмалардан ҳосил бўладиган чиройли, пишиқ, нозик нав толалардан 13 хилини таклиф қилган эди. Шундан 9 хили ишлаб чиқаришга жорий этиладиган бўлди.

Мукофотга яраша

Тошкент шаҳар «Союзпечать» ходимлари матбуот тарқатиш бўйича республика областлари ва шаҳарлари ўртасида пешқадамлик қилмоқда. Шаҳарда 1967 йилда ҳар минг аҳолига 1175 нусхадан газета-журнал тарқатилган бўлса, 1968 йилда 1927 нусхадан газета-журнал тарқатилди.

Шаҳар «Союзпечать» дирекцияси ўтган йилнинг биринчи квартал кўрсаткичлари учун Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги ва республика алоқачилари касаба союз комитетининг кўчма Қизил байроғи ҳамда биринчи даражали пул мукофотини олишга муяссар бўлган эди. Иккинчи кварталда эса кўчма Қизил байроқ ҳамда иккинчи даражали пул мукофотини олди.

«Союзпечать» ходимлари тўртинчи кварталда янада яхши меҳнат қилдилар. Бу кварталда матбуот тарқатиш плани 116,3 процент, фойда олиш плани 112,5 процент бажарилди.

Шу кварталдаги юқори кўрсаткичлари учун матбуот тарқатувчилар Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги ва алоқачилар касаба союзи республика комитетининг кўчма Қизил байроғини ва биринчи даражали пул мукофотини олишга муяссар бўлдилар.

Шундай қилиб, улар 1968 йил мобайнида 3 марта кўчма Қизил байроқ ва пул мукофоти билан тақдирланишди.

Мукофотлардан руҳланган шаҳар «Союзпечать» ходимлари 1969 йилга обуна ишини намунали ўтказдилар. Шаҳарда истиқомат қилаётган ҳар минг аҳолига 1968 йилда 1297 нусха газета-журнал тарқатилган бўлса, 1969 йилда бу рақам янада ошди. Ҳозирги кунда ҳар минг аҳоли 1375 нусхадан газета-журнал олаётир.

Матбуот тарқатувчилар кўчма Қизил байроқни доимий қўлда сақлаб қолиш учун курашиб январь ойида матбуотга обуна тўплаш ва газета-журналларни чаканалаб сотиш планини 111,8 процент бажардилар.

Фабриканинг келажаги

Янги лойиҳалар

Кўпгина енгил саноат корхоналари 4-Давлат лойиҳа институти ижодкорларининг лойиҳаси асосида бунёд этилган. Яқинда бу ерда Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасининг янги биноси лойиҳаси ҳам ниҳоясига етказилди. Бу бино шаҳримизнинг шимолий-ғарб саноат зонасида қурилади.

—2, 7 гектар участкада,—дейди мухбиримиз билан бўлган суҳбатда 4-Давлат лойиҳа институти бош архитектори А. Солодов,—бинолар комплекси жойлашади. Бу бинолар комплекси ишлаб чиқариш, маъмурий-маиший корпусларни, марказий ремонт устахоналарини ва бошқа иккинчи даражадаги биноларни ўз ичига олади. Корхонанинг асосий цехларида ишлаб чиқариш жараёнлари механизациялаштирилади. Цехлар муътадил ҳаво билан таъминланади.

Корхона территориясида дам олиш жойлари, спорт майдонлари жойлашади.

Ҳозир фабрика йилига 1 миллион 100 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқаряпти. Янги корхона ишга тушгач, йилига юқори сифатли 3 миллион жуфт пойафзал тайёрлаш мумкин бўлади. 2-пойафзал фабрикаси келажакда ана шундай кўринишга эга бўлади.

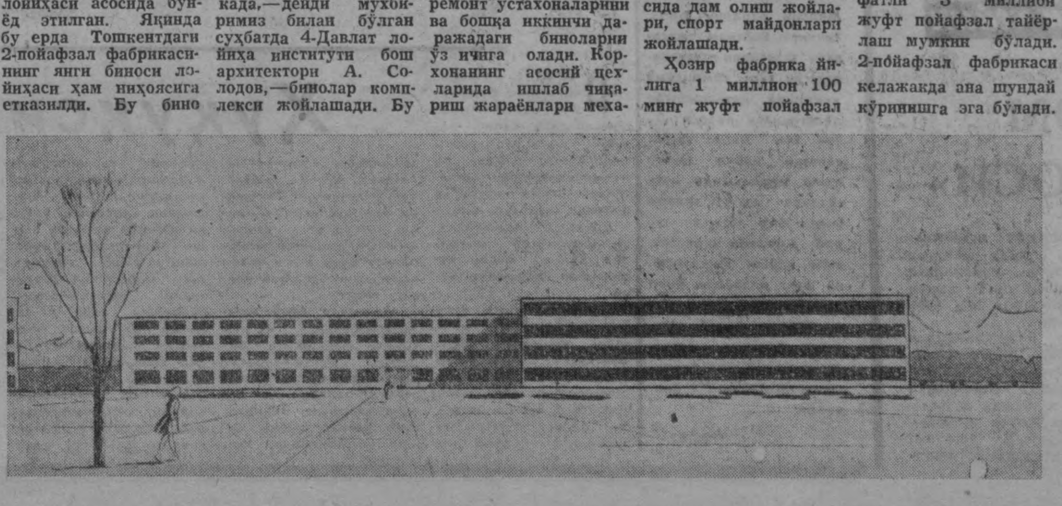

чет элларда

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИ ҲУЗУРИДАГИ МАТБУОТ МАҲКАМАСИНИНГ БАЁНОТИ

БЕРЛИН, 10 февраль. (ТАСС). Германия Демократик Республикасининг Министрлар Совети Раиси ҳузуридаги матбуот маҳкамаси кеча қуйидагиларни айтди:

Ғарбий Берлин сенатининг ёрдамига таяниб, Ғарбий Берлинда Ғарбий Германия Федерал мажлисини ўтказишни мўлжаллаётган Ғарбий Германиядаги ҳукмрон доиралар Европа хавфсизлигини таъминлашга ва аҳолини нормаллаштиришга доир ҳамма таклифларни, шунингдек, Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг жиддий огоҳлантиришларини назар-писанд қилмай тинчликка ва кескинликнинг юмшатилишига қарши қаратилган янги иғвогарлик тайёрламоқдалар.

Мустақил сиёсий замин бўлган Ғарбий Берлинда Ғарбий Германия федерал мажлисини ўтказиш ва Ғарбий Германия президентини сайлаш мўлжаллаб қўйилганлиги Боннинг Германия номидан танҳо ўзи вакил бўлиш ҳуқуқини олишга қилаётган реваншчиликдан иборат бўлган ва халқаро ҳуқуққа зид бўлиб чиқаётган даъвосига асосланган сиёсат активлаштирилаётганлигидан ҳамда Ғарбий Берлинни ғарбий Германия давлатига тортиш сиёсатидан дарак берадики, бу Потсдам битимини қўпол равишда бузишнинг ўзидир. Германия Демократик Республикасининг Министрлар Совети Раиси ҳузуридаги матбуот маҳкамасининг баёнотида айтиладики, Германия Демократик Республикасининг ҳукумати тинчликни ва хавфсизликни таъминлашга қаратилган ўзининг сиёсатига мувофиқ Германия Демократик Республикасини ва гражданларини Ғарбий Германия Федератив Республикасидаги ва мустақил сиёсий замин бўлган Ғарбий Берлиндаги янги нацист кучларнинг кирдикорларидан ҳимоя қилиш тўғрисидаги 1968 йил 10 мартдаги фармойишни, шунингдек, Ғарбий Германия министрларининг ҳамда Ғарбий Германия Федерал ҳукумати раҳбар амалдорларининг Германия Демократик Республикаси территорияси орқали қатнашини тақиқлаш тўғрисида ички ишлар министрининг 1968 йил 13 апрелдаги фармойишини изчиллик билан амалга ошириш ваколатини ички ишлар министрига топширди ва министрга қўшимча чоралар кўришни таклиф қилади.

УЙ УСТИГА ҚУЛАБ ТУШДИ

ТОКИО, (ТАСС). Япония ҳарбий-ҳаво кучларининг «Ф-104-Ф» маркали қирувчи реактив самолёти 8 февралда Исикава префектурасининг Канадзава шаҳридаги бир уй устига қулаб тушди. Уй ичидаги унинг эгаси ҳалок бўлган, жароҳатланган кишилар бор. Самолёт портлашидан рўй берган ёнғин яқин атрофдаги уйларга тарқалган. Самолёт қулаб тушган районда электр энергияси бериш тўхтатилган.

Учувчи парашютда тушиб омон қолган.

1963 йилдан то 1968 йилгача Япония ҳарбий-ҳаво кучларида ана шундай типдаги 14 самолёт ерга тушиб парчаланган, олти учувчи ҳалок бўлган.

СЕНАТОРНИНГ ДАЪВАТИ

ВАШИНГТОН, (ТАСС). Сенатор Макговерн Никсон ҳукуматини АҚШда очликни тугатиш учун қатъий чоралар кўришга даъват этди.

Сенатор Капитолияда нутқ сўзлаб, бундай деди: мамлакатда 7 миллионга яқин бола тўйиб овқат емаганликдан азоб чекаётганлигига қарамай, очарчилик билан кураш учун бўлган федерал харажатлар қарийб икки баравар камайтирилди.

Юбилейга тайёргарлик

УЛАН-БАТОР. Монголия Халқ Республикаси меҳнаткашлари совет ва монгол қўшинлари Халхин-гол районида япон милитаристларини тор-мор келтирганлигининг 30 йиллигини бу йил нишонлашга тайёргарлик кўрмоқдалар. Совет драматурги И. Куприянов билан давлат мукофотининг лауреати, ёзувчи Ч. Чимид Халхин-гол воқеалари тўғрисидаги киносценарий устида олиб бораётган ўз ишларини тугалламоқдалар. Монголия давлат нашриёти бир қанча қизиқарли янги китоблар чиқаради. Совет ва монгол ёзувчиларининг коллектив тўплами бўлган «Қуролдош дўстлар», кекса монгол прозаиги Ц. Уламбаярнинг «Халхин-гол» романи, генерал-полковник Ж. Лхагвасурэннинг Монголия Халқ армияси босиб ўтган шонли жанговор йўл тўғрисидаги китоби ҳамда Халхин-голдаги жангларнинг қатнашчилари бўлган совет ва монгол жангчиларининг хотиралари ана шундай китоблар жумласидандир.

(ТАСС).

Комсомол аъзоси чевар тикувчи Ножия Хабибуллина 2-тикув фабрикасининг моҳир кашта тикувчиларидан бири. Бу меҳнатсевар қиз ўз топшириқларини бир ярим баравар адо этиш билан бирга Тошкент тўқимачилик институти тикувчилик технологияси факультетининг иккинчи курсида сиртдан ўқиётир.

СУРАТДА: чевар Н. Хабибуллина. М. Нуриддинов фотоси.

ҚУВОНЧЛИ УЧРАШУВЛАР

Наманган областида Совет Қуролли Кучларининг 51 йиллиги арафасида ўтказилган «Жанговар шон-шуҳрат ҳафталиги» тугади. Корхоналарда, колхоз ва совхозларда, ўқув юртларида собиқ жангчилар билан учрашувлар бўлди. Кинофестиваль ўтказилди.

Область партия комитети, область ҳарбий комиссариати ва область «Билим» жамияти ташкилоти «Жанговар шон-шуҳрат ҳафталиги»да қатнашиш учун таклиф қилган кишилар—Берлин учун олиб борилган жангларнинг атоқли қатнашчилари—ўқчи дивизиянинг собиқ командири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. М. Шатилов, ана шу дивизия штурм ротасининг командири, рейхстагни олишда қатнашган Совет Иттифоқи Қаҳрамони П. А. Греченков, ана шу дивизиянинг разведкачиси, жанговар ўртоғи М. Кантария билан рейхстаг устига ғалаба байроғини ўрнатган Совет Иттифоқи Қаҳрамони М. А. Егоров, дивизия газетасининг адабий ходими Н. И. Шатилов бу ерга келдилар.

Меҳмонлар областнинг барча районларида бўлиб, ўз таассуротларини меҳнаткашларга сўзлаб бердилар. Улар қадимий Чустдаги жанговар шон-шуҳрат уйини бориб кўрдилар. Бу ерда Улуғ Ватан уруши йилларида жанг майдонларида қаҳрамонларча ҳалок бўлган шу ерлик кишиларнинг номлари олтин ҳарфлар билан ёзиб қўйилган. Наманганда область маркази меҳнаткашлари билан рейхстагни штурм қилган қаҳрамонларнинг якунловчи учрашуви бўлди.

Медицина аҳоли хизматида

ҚАРИЯЛАР МАМНУН

Рафиқа опа кечки овқатга ўтирар экан, умр йўлдоши Абдулла акага тиш докторларидан гап очди.

— Барака топкурлар-е, мунча чаққон, ширинсухан бўлишмаса, чўкиртак тишим лаб-лунжимни шилиб юбораёзганди-я, бинойидай бўлди, қўйди.

Рафиқа опа тайёрлаган таом кундагидан лаззатлироқ туюлди. Абдулла ака Кошебоев узоқ муддат ҳарбий хизматда ишлаб, икки йилдан буён шахсий пенсия олади. Иш давомида Абдулла ака бир неча марта фахрий ёрлиқ билан мукофотланган. У Улуғ Ватан уруши қатнашчиси ҳамдир. Унинг кўксида «Қизил юлдуз» ордени, бирнеча медаль порлаб турадн.

Абдулла Кошебоев ва Рафиқа Кошебоеваларга Чилонзор массивининг 25-кварталидан уй берилган. Ҳозир улар 14-уйнинг 46-квартирасида истиқомат қилишади.

Уларнинг кексалиги изэатда. Олдинлари поликлиникага қатнаб тиш даволатишарди. Энди эса ўтган йилдан бошлаб Чилонзор массивининг 28-поликлиникасига қарашли лаборатория ходимлари қарияларни уйга келиб даволашади. Мабодо, йўлингиз тушиб қолгудек бўлса, дастлаб чеҳрасидан табассум аримайдиган регистратор қиз Латофат Турсуновага мурожаат қиласиз. У сизни ўзига ўхшаш очиқ чеҳра, хушмуомала тиш докторлари билан таништиради. Еп-ёруғ хоналарнинг бирида газета-журнал ўқиб, бироз навбат кутасиз, холос.

Лабораторияда кишиларнинг тишини даволаш, тиш қўйиш процессини яхшилаш борасида ходимлардан ўзаро текшириш комиссияси тузилган бўлиб, техниклар ясаган тиш алоҳида муҳокама қилиниб, лозим топилган ҳолдагина кишиларга қўйилади.

— Ишимизнинг пухталигига, биринчидан, техникларнинг меҳнатсеварлиги сабаб бўлса, иккинчидан, лабораторияда плитка ўрнига газогорелкаларнинг ўрнатилиши сабаб бўлди, —дейди лаборатория бошлиғи Нурилла Тўлаганов. — Олдинлари 25 кун, 1 ойда тайёрланадиган тиш ясаш усули ҳозир 20 кунда, муддатидан илгари тугалланяпти. Лабораториядаги тиш техникларининг ижобий ташаббусларидан яна бири шуки, улар Улуғ Ватан уруши инвалидлари, кекса пенсионерларнинг тишларини уй-уйларига бориб даволашяпти, тиш қўйишяпти. Ўтган йили лаборатория ходимлари ортопедия институтининг консультант вакили Жавдат Маҳсумов раҳбарлигида 51 кишини уйда даволаб тиш қўйишди. Тиш техникларидан Нуриддин Маҳмудов, Хожи Мамедов, Нафиса Ҳакимжонова, Соҳиб Икромовлар ўз вазифаларини сидқидилдан бажаряптилар.

Лабораторияда тиш техниклари меҳнат натижаларини изоҳловчи дафтар бор, унинг варақларида М. Азизова, М. Тавбаевв каби кўпгина беморларнинг қалб сўзларини ўқиш мумкин.

ЙЎЛОВЧИЛАР НЕГА ХУНОБ?

Редакцияга келаётган хатларнинг баъзилари йўл азобини тортаётган йўловчиларнинг шикоятлари.

Улар ўз хатларида: автобус ҳаракатида қачон тартиб ўрнатилади? Тартибсизликларга нималар сабаб бўляпти? Йўловчилар қачонгача ранжитиладиʼ—каби саволлар билан редакцияга мурожаат этишади.

Шаҳримиздаги 2519 автоколонна раҳбарлари ҳам бундай саволларни кўп марта эшитган. Аммо улар пинагини бузмайдилар. Автоколоннада ишлар ўз ҳолича қолиб кетаётир. Буни автоколонна коллективининг иш кўрсаткичларидан ҳам очиқ-ойдин кўриш мумкин.

— Автоколоннамизда 300 та автобус бор. Улар 16 маршрут бўйича қатнайди,—дейди автоколонна бошлиғи Ю. М. Квасников,—шу 300 автобусдан 197 автобус автоколонна дарвозасидан чиқади. Қолганлари ремонт талаб қилганлиги ва муҳим қисмлар етишмаганлиги ҳамда шофёрлар йўқлиги учун юрмайди.

5 февраль куни маршрутга қанча автобус чиққанлигини текширдик. Аҳолига хизмат қилиши керак бўлган 197 автобус ўрнига 143 автобус чиқибди. 8-маршрутда эса 24 автобусдан 14 таси ишлабди, холос. 21-маршрутдаги 14 автобусдан 9 таси, 48-маршрутдаги 22 автобусдан 15 таси ишлаган. Қолган маршрутларда ҳам аҳвол худди шундай.

Аҳвол шунчалик эканлигини кўрганимиздан сўнг, автоколоннанинг раҳбарлари ва шофёрларининг ишини текширдик.

— Ўтган йили, — деб гап бошлади кадрлар бўлимининг бошлиғи ўртоқ Е. Ф. Дворяшина,—автоколоннамизга 208 янги шофёр ва 89 янги автопарк ишчиларини қабул қилган эдик. Аммо, йил охирига етмаёқ, ўша янги қабул қилган автопарк ишчиларига 10 киши қўшилиб 98 киши ишдан бўшаб кетди. Ҳаммаси бўлиб, ўтган йили автоколоннамизнинг бошқа ишчиларини ҳам ҳисобга олганимизда 421 киши ишдан бўшади.

— Автоколоннада шофёрлар нега бунча қўнимсиз?

— Буёғини парткомимиздан сўрайсиз,—деди Дворяшина.

Автоколонна партия ташкилотининг биринчи секретари Зоя Леонидовна Батаевага учрашдик.

Батаева бизга автоколоннада 90 коммунист борлиги, улар ишни ҳамиша юз фоиз бажариб, авангардлик ролини ўтаётганлиги, шофёрлардан кимдир лотереяга нимадир ютиб олганлиги ҳақида гапириб кетди.

— Шофёрлар автоколоннада жуда қўнимсиз экан,—дедик Батаеванинг гапини бўлиб.

— Ҳа,—деди Батаева хаёл суриб,—ўтган йили автоколоннамиздан 421 киши бўшаб кетганидан хабарим бор. Аммо, мен сизга айтсам, уларга ҳамма шароит яратиб беряпмизу, негадир ишнинг оғирлигиданми, кетиб қолишяпти.

Батаевадан автоколоннада халқ контроли қандай ишлаётганлиги ҳақида гапириб беришини сўрадик.

— Ёмон эмас,—деди Батаева кулимсираб,—уларнинг сафида 70 киши бор, ҳар ҳолда ёмон ишлашмаяпти.—Аниқроғини гапирсам яқинда улар автоколонна кассасини текширишган эдилар, билмадим уёғи нима бўлди, нима қўйди, ўзларидан сўраб биларсиз.

Автоколонна бош инженери Б. М. Иброҳимов билан автопаркни айланиб чиқдик.

100 дан ортиқ автобус паркда қантарилганча турибди. Парк ишчилари иссиқ хоналарга кириб суҳбатлашиб ўтиришибди. Жон куйдириб ишлаётган бирор автослесарни учратмадик. Автобусларнинг эса бирининг у қисми йўқ, бирининг бу қисми йўқ. Иброҳимов автобусларнинг нима сабабдан ишламай турганлигини бармоқ билан санаб тушунтира кетди.

— 22 автобус капитал ремонтда, 76 автобус ўртача ремонтда, 60 автобусга шофёр топилмаяпти.

Моторларни ремонт қилиш цехига кирдик. Цехга кириб ҳанг-манг бўлдик. Автослесарлар 1-авторемзавод капитал ремонтдан чиқазиб юборган ЗИЛ маркали моторни қайтадан очяптилар. Бунинг сабабини сўрадик.

— Нимасини айтасиз,—дейди Иброҳимов хуноб бўлиб,—ўтган йили декабрь ойида 18 моторни 1-авторемзаводга капитал ремонт қилиб беришга олиб борган эдик, шуларни январь ойида капитал ремонтдан чиқарилгач, олиб келдик. Аммо 15 моторни бир соат ҳам ишлатаолмай қайтариб юбордик. Қолган мана шу уч моторни ҳам текшириб кўряпмиз. Буларнинг ҳам ишлаб кетиши гумон. Шунингдек, 40 коробка (машинани юргизиш қисми) берган эдик. Шундан икки ойда учтасини ремонт қилиб бердилар холос. Бу учтаси ҳам гоҳ ишлаб, гоҳ ишламаяпти. Қизиқ, наҳотки ўртоқ Крипцер бошчилик қилаётган 1-авторемзавод ишчилари шунчалик қаллоб бўлса?

Дарвоқе, Иброҳимовнинг хуноб бўлганича бор. Машинани юргизиш учун унинг асосий қисмлари тайёр бўлиши ва ишлаб туриши шарт.

Аммо «Узсельхозтехника», «Узавтотранссснаб» раҳбарлари ҳам бу автоколоннани машина қисмлари билан таъминлаб туриш кераклигини унутиб қўйганга ўхшайдилар. Автоколоннани текширган пайтимизда 40 та распределитель, 50 та индукцион ғалтак—бабина, 200 та ричаг распределитель, 150 та конденсатор, 500 та свеча каби қисмлари етишмаётганини кўрдик.

Демак, бундан чиқдики, автоколоннада 150 га яқин автобус махсус қисмлар йўқлигидан юрмаётган экан-да.

Ҳа, бир томондан худди шундай. «Узсельхозтехника» ва «Узавтотранссснаб» раҳбарлари бу автоколоннани эҳтиет қисмлар билан таъминлаганда эди, 1-авторемзавод моторларни сидқидилдан ремонт қилиб берганда эди, автоколонна шунчалик ёмон аҳволга тушиб қолмаган, ёки шофёрлар ишни ташлаб кетмаган бўларди. Билолмадик, улар 2519-автоколонна ҳақида шу кунларда қандай фикрда экан?

Албатта, ҳамма айбни уларга ҳам тўнкаб бўлмайди. Бу ерда автоколонна бошлиғи Ю. М. Квасников ва партия ташкилотининг секретари Зоя Леонидовна Батаева ва бошқа қолган раҳбарларнинг ҳам ишда ташкилотчилик қилолмаётганлиги билиниб қолди. Улар ҳозир ким бормасин автоколоннага 180 шофёр етишмаслиги, шу сабабли қолоқликка тушиб қолганликларини рўкач қилишади.

Тўғри, автоколоннада шофёрлар етишмайди. Аммо, шофёр етишмаслигига ўзлари сабабчи эмасмикин? Ахир бу ерда меҳнат интизоми яхши йўлга қўйилганда эди, партия ташкилоти кўнгилдагидек ишлаб, агитация-пропаганда ишини олиб борганда эди, ёки шофёрларни моддий ва маънавий жиҳатдан рағбатлантириб турилганда эди, бир йилда 208 шофёр ишга кириб, йил охиригача 202 шофёр ишдан бўшаб кетармиди?

Автоколоннада Андрей Павлович Платонов бошчилик қилаётган 70 кишидан иборат халқ контроли мутлақо ишламаяпти десак нотўғри айтмаган бўламиз. Шофёрларнинг кўпчилиги графикларга амал қилмасдан ишлаб, кундалик рейс топшириғини муддатидан олдинроқ бажаришга ҳаракат қилишади. Натижада кеч соат 8-9 дан кейин маршрутда автобус бўлмай қолади. Революция хиёбонида бу воқеанинг бир неча бор гувоҳи бўлдик.

Автобуслар бекатларга гоҳ онда-сонда, гоҳ икки учтаси бирин-кетин келади. Графикка амал қилиш устидан жиддий назорат ўрнатилмаган.

Линия диспетчерлари автобусларнинг рейсга жўнаш вақтини фақатгина шофёрларнинг путёвкаларида қайд қилиб, биронта дафтарга белгилашмайди. Шу сабабдан ҳам шофёрларнинг графикка қанчалик амал қилаётганини аниқлаш қийин.

Айниқса, шу кунларда йўловчилар шу автоколоннага қарашли бўлган 50, 30, 48, 21, 8, 15-маршрутлардаги автобусларни бекатларда бир соатлаб кутиб қоляптилар. Бундан албатта автоколонна фойда кўраётгани йўқ. Аксинча, бир кунда 9473 сўм ўрнига 4—5 минг сўм атрофида тушум бўляпти. Шунингдек, автоколоннанинг барча шофёрлари бир кунда 3199,3 соат ишлаши керак бўлгани ҳолда 1483,3 соат ишлашяпти. Бундан ташқари автоколонна шофёрлари бир кунда 6189 йўловчига хизмат қилиш ўрнига, 3549 йўловчига хизмат қиляпти. Шунинг учун ҳам автоколонна икки йилдан буён йиллик планни бажара олмаяпти.

Бизни яна бир нарса таажжублантиради. Бу рақамлар пасайиб кетиб, автоколоннанинг аҳволи танг бўлиб қолганлигидан ва йўловчига кўнгилдагидек хизмат қилмай, хуноб қилаётганлигидан наҳотки Тошкент пассажирлар ташиш автотрести раҳбарларининг хабари бўлмаса?

Р. ХЎЖАМОВ.

Жаҳон ойнаси

БЕШ КИШИНИНГ БИРИ ЎҚИМОҚДА

УЛАН-БАТОР. Монгол жамоатчилиги Монголия Халқ Республикаси халқ маорифи министрлиги ташкил этилган куннинг 45 йиллигини нишонлади.

Ҳозирги вақтда мамлакатдаги 467 та умумий таълим мактабида 196.600 бола, 19 ҳунар ўрта мактабида 9.500 ўқувчи, 6 олий ўқув юртида 7.000 га яқин студент ўқимоқда. Совет Иттифоқидаги ва бошқа социалистик мамлакатлардаги олий ўқув юртларида ҳам кўп студент таълим олмоқда. Ёш ишчилар ва чорвадорлар учун очилган турли босқичдаги мактабларда 226 минг киши ўқимоқда. Ҳозирги вақтда Монголия Халқ Республикасида ҳар беш кишининг бири турли билим юртларида таълим олмоқда.

ҲИНДИСТОНДА—ЛЕНИН ЙИЛИ

Ҳиндистон—Совет маданий алоқалар жамияти миллий советининг кенгайтирилган йиғилиши 22 апрелда бошланадиган йилни Владимир Ильич Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини байрам қилиш йили, деб эълон қилишга қарор қабул қилди.

Байрамни уюштириш учун Умумҳиндистон комитети тузиш кўзда тутилди. Мамлакатнинг барча штатларида жамоатнинг йиғилишлари, митинглар, конференциялар, симпозиумлар ўтказилади. Владимир Ильичнинг кўпгина асарларини қайта нашр этиш ҳам мўлжалланмоқда. Шунингдек, юбилейга бағишлаб почта маркалари ҳам чиқарилади.

Б: Десай.
ҳинд журналисти.

(АПН).

ТУРИЗМ МАСАЛАЛАРИ

БУДАПЕШТ. Бу ерда Жаҳон демократик ёшлар федерацияси халқаро туризм ва бирбирларига ёшларни юбориб туриш бюроси кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлди. 12 мамлакат вакиллари кенгашнинг 1969 йилда ёшлар саёҳати шартларини яхшилашга доир иш планини муҳокама қилдилар. Жумладан, ёшларнинг бошқа халқаро ташкилотлари билан ҳамкорлик қилиш истиқболлари ва халқаро демократик ёшлар ҳаракатининг ҳозирги аҳволи шароитида кенгашнинг вазифалари ҳам қараб чиқилди.

Кенгаш шу йил сентябрь ойида Варшавада «Ёшлар туризмининг тарбиявий роли» деган мавзуда семинар ўтказишга қарор қилдик.

(ТАСС).

МАРТИН БОРМАН ТИРИКМИ?

Гитлернинг энг яқин шериги, фюрернинг ўнг қўли бўлган Мартин Борман тирик ва Бразилия чегараси яқинидаги Парагвай чангалзорларида ўзининг бир гуруҳ тарафдорлари билан яшириниб юрибди. Ўрмон яланглигида казарма типидаги қурилишлари бўлган бу ер Борман «қалъаси» ҳисобланади. У Бразилиянинг Фос-ду-Игуас шаҳрига самолётда атиги ўттиз беш минутда етиб бориладиган ерда жойлашган.

Полиция жосуси Эрик Эрдштейн ана шундай деди. Яқинда бу жосус концлагерда тирик маҳбуслар устида даҳшатли тажрибалар ўтказиб келган машҳур нацист Иосиф Менгелени шахсан ўзи отиб ўлдирганини Лондонда айтган эди. Эрдштейн ўзининг «Пипл» газетаси мухбирига берган кейинги интервьюси билан янги шов-шувга сабаб бўлди.

Борман ҳозир 69 ёшда. Унинг соғлиги жуда суст, деди Эрдштейн. У Парагвай диктатори Стресснернинг шахсий муҳофазаси ва ҳомийлигида яшаяпти.

Эрдштейн ўз даъвосининг тўғрилигига қандай далиллар келтиради? Биринчидан, Латин Америкасидаги собиқ нацистлар колонияси билан яқин алоқада бўлган ўз жосусларининг маълумотларини, иккинчидан, Бразилия ва Парагвайдаги собиқ гитлерчилар фаолиятини унинг шахсан ўзи бир ярим йил давомида текширганлигини далил қилади.

«Мен шахсан ўзим ҳалиги ялангликлик устидан самолётда беш марта учиб ўтдим,—деб ҳикоя қилади Эрдштейн,—мен немис овчаркаларини етаклаган, эсэсчиларнинг қора форма кийимини кийган бир гуруҳ кишиларни кўрдим. Бу шубҳасиз Парагвай армиясининг формаси эмасди. Самолётда учинчи марта учиш вақтида яланглик устига пасайганимизда бизни яланглик атрофига жойлаштирилган хандақ ва блиндажлардан отилаётган пулемёт ўти билан кутиб олдилар. Бу ер контрабандистлар хилватгоҳи эмас, балки қаттиқ қўриқланаётган казармалар эканлиги, улардаги турмуш қаттиқ ҳарбий интизомга бўйсиндирилгани равшан кўриниб турарди».

Эрдштейннинг сўзига қараганда Латин Америкасининг бу чангалзорларида собиқ гитлерчилар Германиянинг янги рейхини юзага келтиришни ўйламоқдалар. Эрдштейннинг маълумотларига қараганда Бразилия—Парагвай чегараси ва Парани дарёсининг ҳар иккала томонида ҳозирги вақтда юз мингдан кўпроқ немис яшамоқда. Улар оғир ҳарбий жиноятларни қилишда айбли бўлган ва қасосдан қўрқиб Германиядан қочиб кетган кишилардир.

Бразилиянинг кичкина чегара шаҳри Марешал Рондон нацизмнинг асосий макони ҳисобланади. Бу ерда нацистлар ҳамма нарсани, шу жумладан маҳаллий ҳокимият органларини ўз қўлларига олганлар.

Бу ердаги нацистларнинг уйларига свастикалар, Гитлер портретлари ва фашистлар байроғи осилган. Етти маҳаллий руҳоний ҳам собиқ нацист, улар фашистлар ғоясини ҳимоя ва пропаганда қиладилар, Гитлердан цитата келтирадилар, фашист «қаҳрамон»ларни мақтовчи кинофильмларни кўрсатадилар. Гитлерга сиғиниш бу шаҳар ва унинг атрофидаги мактабларда ҳам жорий этилган. Вейрих фамилияли маҳаллий нацист бошлиқлардан бири дангал гапиришга берилиб кетиб: «Қадрдоним Эрик, нацизм яна кўтарилмоқда. Бу сафар энди биз ғалаба қиламиз. Ажойиб кунларнинг бирида буюк ва қудратли тўртинчи рейх юзага келтирилади» деди.

Эрик Эрдштейн Борман изига тушган бўлса ҳам унинг инигача бориб етолмаганини афсусланиб қайд қилади. У нацистлар, ва уларнинг Латин Америкасида турадиган жойлари билан кўпроқ қизиққан кўпгина кишиларнинг сирли равишда ҳалок бўлиб кетганини ҳикоя қилади. Улар орасида Эрдштейннинг ўзи билан маҳкам алоқада бўлган кишилар оз эмасди.

«Мен Освенцимдаги ўша даҳшатли доктор Иосиф Менгелени отиб ташладим,—деди Эрдштейн,—айни шунинг учун кўзга кўринган нацист жиноятчиларни ушлаш бўйича берилган топшириқни адо этмасдан туриб Жанубий Америкадан қочиб кетишга мажбур бўлдим. Мен Борман ва шерикларини ов қилишни давом эттириш ўрнига ўзим уларнинг ови учун нишон бўлиб қолдим ва Лондонда яшириниб юришга мажбурман».

Шунга ҳам қарамай Эрдштейн прогрессив жамоатчилик қўллаб-қувватлаши билан Жанубий Америкада нацизм хавфининг ўсиб боришига қарши курашни давом эттиришга бўлган ишончини йўқотмаётир.

А. БРОВЧЕНКО.
(АПН мухбири).
Лондон.

ВЬЕТНАМ БИЛАН БИРДАМЛИК

ПАРИЖ. Франция хотин-қизлари союзининг вакиллари Вьетнам болалари учун 10 минг франклик ўйинчоқ ва қўғирчоқлар шунингдек 1,500 килограмм қуруқ сут топширдилар. Франция хотин-қизлари қаҳрамон Вьетнам халқи билан бирдамлик миллий кампанияси вақтида шу совға учун пул тўплаган эдилар.

Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронтининг Вьетнам масаласи юзасидан ўтказилаётган тўрт томонлама кенгашда қатнашаётган делегацияси аъзоси Ду Тхи Зуй Льен хоним совғани қабул қилиб олиш маросимида нутк сўзлади ва ўз эрлари билан бир қаторда туриб, Америка агрессиясига қарши фидокорона жанг қилаётган Вьетнам аёллари билан доим бирдам бўлиб келаётган француз хотин-қизлари союзига қизғин миннатдорчилик билдирди.

(ТАСС).

Дунай яқинидаги Галаце шаҳрида Руминиядаги энг йирик металлургия комбинати қурилмоқда. Уни қуришда Совет Иттифоқи, ГДР, Польша ва Венгрия сингари мамлакатларнинг олимлари ва инженерлари иштирок этишмоқда.

СУРАТДА: Совет Иттифоқида тайёрланган йилига икки ярим миллион тонна прокат берадиган стан.

«Аджерпресс».— АПН фотоси.

Ҳуқуқсизлик

Ишчи кучларининг бир буржуазия мамлакатидан иккинчисига кўчиб кетиши шу кунлардаги ҳодисагина эмас. Бу кўчманчиликнинг капитализм юзага келтирган алоҳида бир туридир.

Давлат — монополияси шароитида миграция кўлами мисли кўрилмаган даражада ўсди.

Масалан, нима учун Рур заводчилари «чет эллик киши»дан манфаатдор-у, маъмурлар улар учун мамлакат эшикларини кенг очиб қўядилар? Бунинг жавоби осон. Муҳтожлик қувғинида қолган чет эл ишчиси кўпинча чаласавод бўлади, маҳаллий тилни яхши билмайди ёки мутлақо билмайди. У ва унга ўхшаш минглаб кишилар монополист учун атиги арзон ишчи кучи ҳисобланадилар холос.

Миграция ғарб мамлакатларининг кескин социал масаласига айланди. Коммунистик партия ва жанговар касаба союзлари бу ҳуқуқсизларнинг манфаатини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқдалар. Ишчилар ташкилотлари муҳожир меҳнаткашларга қардошларча бирдамлик кўрсатиш, уларни капитал зулмига қарши биргаликда кураш шишга жалб этмоқдалар, монополия давлатининг «муҳожирлик», сиёсатини фош этмоқдалар. Шу билан бир вақтда ҳукмрон доиралар ишчиларга қарши бўлган бу сиёсатни ғайрат билан ўтказибгина қолмай, уни капиталистик мамлакатларнинг «катта» матбуоти саҳифаларида безаб таърифлайдилар. Ҳозир бу масалага буржуазия социологларининг кенг мақолалари ва бутун бир китоблари бағишлаб чиқарилмоқда. Бўлмасам-чи!

Иш қидириб ватанини ташлаб кетган кишилар ҳозир индамас автомат роботлар эмас. Улар кўчиб келган мамлакатларидаги синфдош қардошлари билан бир фронтда туриб курашмоқдалар.

(АПН).

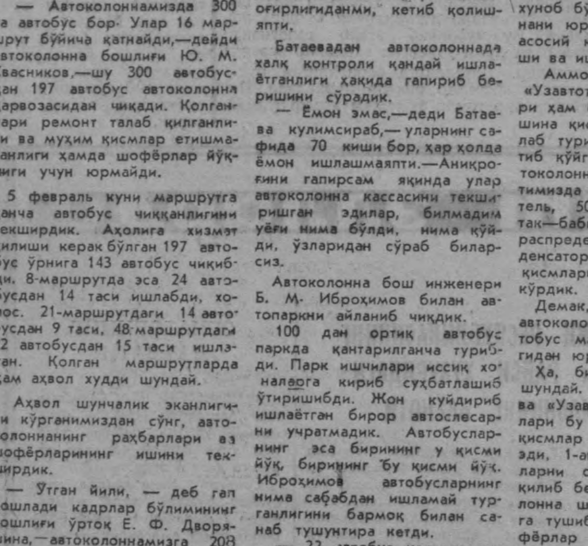

Чилонзор районидаги А. Навоий номли Маданият уйида кишилар мириқиб дам олишлари учун барча шароит яратилган.

СУРАТДА: (чапдан) М. Жўраева, Э. Муродова, И. Юсуфжонова, М. Собирова В. И. Ленинга бағишланган альбомни кўздан кечирмоқдалар.

Р. Альбеков фотоси.

«Тошкент оқшоми»да босилгандан кейин

«ҲАММОМ МУАММОСИ»

Шу сарлавҳа остида «Тошкент оқшоми»нинг ўтган йили 15 ноябрь сонида босилган танқидий материалда Октябрь районидаги айрим ҳаммомларнинг яроқсизлиги, аҳоли зич яшайдиган баъзи массивларда эса ҳаммом йўқлиги кўрсатилган эди.

Коммунал корхоналар бошқармасидан олинган жавобда қуйидагилар кўрсатилган:

7-ва 13-ҳаммомлар капитал ремонтдан чиқарилаётганда, душ ўрнатилди. Университет шаҳарчасида ва Қорасарой кўчасида қуриладиган ҳаммомларнинг лойиҳа-смета ҳужжатларини тайёрлашга киришилди. Бу ҳаммомларни 1970 йилда қуриб битказиш мўлжалланмоқда.

Алишер Навоий

БУЮК СИЙМО

ИНСОНИЯТ тарихида шундай буюк сиймолар ўтганки, давр ўтиши билан уларнинг улуғворлиги ва гениаллиги халққа янада ёрқинроқ, янада аниқроқ сезила боради. Шундай улуғ зотлардан бири — талантли шоир, буюк мутафаккир, таниқли давлат арбоби, гуманист инсон Алишер Навоийдир.

Яқиндагина бутун совет халқи ва прогрессив инсоният гениал шоир Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейини нишонлади.

Юбилей муносабати билан Алишер Навоийнинг ўзбек тилида 15 том ва рус тилида 10 томлик куллиёти нашр қилинди. Навоийнинг афоризмлари ўзбек, рус, араб, форс, инглиз, немис ва япон тилларида нашр қилинди. Навоий ҳақида ўнлаб йирик илмий асарлар ва бадиий полотнолар вужудга келди. Ойбекнинг «Навоий гулшани», Ойбек ва А. Дейчнинг «Алишер Навоий», И. Султоннинг «Навоийнинг қалб дафтари», В. Абдуллаевнинг «Алишер Навоий Самарқандда» сингари йирик илмий асарлари, М. Шайхзоданинг «Навоийнинг лирик қаҳрамони», «Устоднинг санъатхонасида» сарлавҳали мақолалари, Т. Жалоловнинг «Хамса» талқинлари», Н. Маллаевнинг «Гениал шоир», М. Бобохўжаевнинг «Ҳирот Алишер Навоий даврида» асарлари, «Навоий ва адабий алоқалар», Адабий мерос» номли тўпламлар, Ойбекнинг «Гули ва Навоий» достони, М. Осимнинг «Зулматдан зиё», «Сеҳрли сўз» ҳикоялар тўплами, «Навоийни куйлаймиз» шеърлар тўплами, И. Маҳсумовнинг «Навоий Астрободда» музикали драмаси, ўзбек киноҳужжатчилари томонидан тайёрланган Алишер Навоий» номли ҳужжатли фильм каби илмий ва бадиий асарлар яратилди.

Бу асарларда талантли шоир, буюк гуманист Алишер Навоий сиймоси ва у яшаган тарихий давр ўзининг ёрқин ифодасини топди. Мазкур бадиий асарлар орасида Ойбекнинг «Гули ва Навоий» достони ва ва М. Осимнинг шоир ҳақидаги ҳикоялари алоҳида ўрин тутади.

Ойбек Навоий ижоди, фалсафий қарашлари ва XV аср феодализм даврини тинмай ўрганиш, тарих саҳифаларини варақлаш натижасида 1968 йилда «Гули ва Навоий» достонини яратди.

Асарни ўқир эканмиз, Алишер Навоийнинг талантли ва сермаҳсул адиблигини ҳам, мамлакат ва халқ тақдири учун қайғурадиган, бу борада ҳар қандай тўсиқларни чил-парчин қилишга қодир, барча адолатсизлик ва зулмнинг душмани, ёвга шафқатсиз, дўстга ҳамдард каби чуқур инсоний сифатларни ҳам, мамлакатда илм-фан, адабиёт ва санъатни тараққий эттирувчи, ободончилик ишларига мададкор мард ва жасур ўғлонлигини ҳам аниқ тасаввур қиламиз.

Ўйлар қанча олтин режалар,
Янги ариқ ва шифохона,
Илму-урфон учун кошона,
Иш кўп, дард кўп,
кўнгилда кўп шавқ,
Улус иши келтиради завқ.

Алишер Навоийнинг фақат бу масалаларгина қизиқтириб қолмайди. У мамлакатда тинчлик ва адолат ўрнатиш учун шоҳни одилликка чақиради — энг муҳими ер юзидаги кўп юртлар, жумладан, Ҳиндистон, Хитой, Араб мамлакатлари билан иқтисодий ва дўстона алоқалар ўрнатишга Ҳусайн Бойқарони даъват этади. Чунки Навоий халқлар дўстлигининг улуғвор кучи ва қудратини тушуниб етади. Дунёда тинчлик ва дўстлик, адолат ўрнатилишини истайди.

«Лекин ёлғиз орзуси тахт» бўлган Ҳусайн Бойқаро Алишер Навоийнинг бу илғор ва гуманистик қарашларини тушуниб етмайди. Ҳар қандай қийин ва оғир тадбирларни фақат қон тўкиш, қаттиққўллик билангина амалга ошириш мумкин деб билади ва барча масалаларга мана шу мезон билан ёндошади:

Лекин, шоир,
унутманг қилич, —
Кўп ишларда ҳал
қилувчи куч.

Ойбек достонда Ҳусайн Бойқаро образини яратар экан, унинг қиёфасидаги ижобий ва салбий хусусиятларни аниқ ёритишга алоҳида эътибор берган.

Автор Алишер Навоий ва Ҳусайн Бойқаро характерига тўла ва ҳар тарафлама тавсиф бергач, севги линиясига ўтади. Алишер Навоий гўзал ва барно Гулини бир кўришдаёқ бутун қалб ҳарорати билан севиб қолади. Гули ҳам Алишерга чин юракдан меҳр қўяди. Шу дақиқадаёқ Алишер Гулилар хонадонига йўл олади ва қизнинг отаси Солиҳдан Гулининг қўлини сўрайди. Ота ҳам, қиз ҳам, шоир илтимосига рози бўладилар.

Адиб Алишернинг Гулига бўлган муҳаббатини ҳарорат ва шоирлик меҳри билан тасвирлайди. Шоирнинг ўз севгилисини топганлигидан қалби шодлигини ҳам, ўз ёрига атаб тунларни бедор ўтказиб, шеър тўқиши ҳам, ҳатто Гулини хаёлида кўриши ҳам ишонарли чиққан.

Айниқса, достон муаллифи Алишер ва Гулиларнинг иккинчи бор учрашувини моҳирона, бутун шоирлик ҳарорати билан тавсиф этган. Бу ширин, тотли учрашувни икки севишган юрак бир умрга тенг кўрадилар.

Аммо уларнинг севинчлари узоққа бормайди. Мулозимлари билан овга кетаётиб, Бойқаронинг нигоҳи, беихтиёр «Бундай нодир ва тенгсиз ҳусн» — Гулига тушиб, уни севиб қолади. Навоий Гулига бўлган муҳаббатини шоҳга сездирмайди-ю, аммо қалб торлари ларзага келади, ичи-ичидан куйиб ёнади. Шоирнинг ички туғёни ярқ этиб кўринади. Бироқ Ҳусайн ҳам ўз ниятига эриша олмайди. Чунки Гули Алишерсиз яшашдан кўра ўзига ўлимни раво кўриб аста таъсир этувчи заҳар ичган эди. Бу Алишер Навоий ва Ҳусайн Бойқарони доғда қолдиради. Гули ўлимидан кейингина шоҳ Алишер ва Гули ўртасидаги чин, покиза ва самимий муҳаббатдан хабардор бўлади.

Чин ва покиза муҳаббатни бутун шоирлик таланти ва ҳисси билан тараннум этган бу достонни севги қўшиғи деб аташ мумкин. Ойбекнинг бу асари ҳам Алишер Навоий образи ва XV аср феодализм муҳитини ҳаққоний акс эттиришига кўра, ўқувчилар томонидан севиб қарши олинди. «Гули ва Навоий» ғоявий-бадиий савиясининг юксаклиги билан Навоий ҳақида яратилган етук асарлар қаторидан фахрли ўрин олди.

Ҳикоянавис М. Осим Навоий ҳақидаги ҳикояларини тўплаб, улуғ адибнинг 525 йиллик юбилейи муносабати билан ўзбек ва рус тилларида, «Сеҳрли сўз» ва «Свет во тьме» («Зулматдан зиё») номлар остида нашр эттирди. Бу ҳикояларни яратиш жараёнида М. Осимнинг Алишер Навоий ҳаёти ва ижоди, XV аср феодализм даври ҳамда Мирхонд, Хондамир, Заҳриддин Бобир асарларини чуқур ўрганганлиги сезилиб турибди

Асар билан танишар эканмиз, XV асрда Хурросонда бўлган воқеаларнинг, муҳим тарихий саналарнинг хронологияси билан танишамиз.

XV аср феодализм муҳитида муҳим аҳамиятга эга бўлган тарихий фактларни акс эттириш жараёнида эса Алишер Навоий, Бойқаро, Жомий, Шоҳруҳ, Абулқосим Бобир, Абусаид мирзо, Паҳлавон Муҳаммад, Хожа Деҳдор, Бадиуззамон, Мўминмирзо, Мажидиддин, Низомулмулк, Хўжа Афзал, Дарвешали, Хадичабегим каби тарихий шахсларнинг образлари яратилади. Ҳикояларда XV аср тарихий даври ўзининг бутун мураккаблиги ва зиддияти билан кўрсатиб берилган. Навоийнинг халқ тинчлиги ва мамлакат осойишталиги борасидаги улуғвор ишлари, унинг юксак гуманизми, Хуросон мамлакатида тинчликнинг қарор топишидаги Бойқаронинг роли, унинг тож-тахт учун узоқ йиллар мобайнида кураш олиб бориши ва унга эришиши, Навоий душманларининг халққа ўтказган зулми ушбу ҳикояларнинг асосий мазмунини ташкил қилади.

Бу икки ижодкорнинг юқорида айтиб ўтилган асарларида Шарқ адабиётининг юлдузи, буюк гуманист Алишер Навоий образи бутун баркамоллиги билан кўз олдимизда намоён бўлади.

Ў. ШОКИРОВ,
филология фанлари кандидати.

ИСЛОМ шоир

НАВОИЙГА

Ушбу шеърни 1941 йилда — Алишер Навоий туғилган куннинг 500 йиллиги муносабати билан халқ шоири Ислом шоир Назар ўғли ёзган. Аммо уруш бошланиб, юбилей қолдирилгач, матбуотда эълон қилинмай қолдирилган эди. Бугун бу шеър биринчи марта эълон қилинмоқда.

Дўстлигингни элу-юртга билдирдинг,
Душман юзин қаҳрабодай сўлдирдинг,
Ёвуз Хисрав, Ёсумонни лаънатлаб,
Ботирларни хурсанд қилиб кулдирдинг.
Доно бўлиб ҳар бир гапни сўзладинг,
Саодатнинг йўлин доим изладинг,
Ғаним кўрсанг, юрак-бағринг тиғладинг,
Халқнинг орзу-истагини куйладинг.
Аввал охир элинг қилди ҳурматинг,
Куйинг куйлаб, юксак қўйди ҳимматинг,
Эллар билиб сенинг қилган хизматинг,
Йиллар ўта орта борди иззатинг.

Ёзиб олиб, нашрга тайёрлаган:
С. АСҚАРОВ.

ДЕМОКРАТ ШОИРЛАР УСТОЗИ

ЎЗБЕК классик адабиётида улуғ шоир Алишер Навоийдан ўрганмаган, унинг шеърият чашмасидан қониб-қониб илҳом сувини ичмаган, таъсирланмаган адиб йўқ десак муболаға эмас.

XIX асрнинг иккинчи ярми XX аср бошларида ижод этган ўзбек демократ шоирлари ҳам Алишер Навоийни ўзларига ғойибона устоз ва мураббий деб билдилар, асарларидан баҳраманд бўлдилар.

Бизга маълумки, Алишер Навоий фақат халқ билан ҳаёт бўлган, унинг ғамига ғамнок, аламига аламноқ, дардига малҳам бўлган. Мамлакат ободонлиги тўғрисида қайғурган, эл бахту-саодатли, фаровон бўлишини, жамиятда адолат ва тинчлик ўрнатилишини истаган, буларни амалга ошириш учун курашган. Демократ шоирларимиз улуғ мутафаккирнинг бу ғояларини янги тарихий шароитда давом эттирдилар, ривожлантирдилар, янги социал мазмун билан бойитдилар.

Демократ шоирларимиз ҳазрати Навоийга бўлган чексиз ҳурматларини, муҳаббатларини устознинг шеърларига назира, ўхшатма, татаббулар ёзиб, мухаммаслар боғлаб, изҳор этдилар. Масалан, Алишер Навоийнинг:

Гар аламимга чора йўқ,
бўлмаса бўлмасун нетай.
Гар ғамима шумора йўқ,
бўлмаса бўлмасун нетай.

Матлаъли ғазалига Аваз Ўтар:

Ранжи дилим давоси йўқ,
бўлмаса бўлмасуннетай.
Ғамларим интиҳоси йўқ,
бўлмаса бўлмасун нетай,

матлаъли жуда гўзал назира битган.

Муқимий, Камий, Хислат, Мискин, Шавкат каби адибларнинг устоз ғазалларига ёзган ўнлаб назиралари ҳам шулар жумласидандир.

Самарқандлик Сайидаҳмад Васлий ҳам улуғ шоирга бўлган садоқатини, унинг шеърларига мухаммаслар боғлаб исботлаган.

Ҳувайдо бўлди жондин
оҳу, кўнглумдин фиғон
пайдо,
На таъбимда фараҳ ҳозир,
на дардима имон пайдо.
Вужудим тойириға не макон, не ошиён пайдо.
Манго не манзилу маъво
аён, не хонумон пайдо,
На жонимдин асар зоҳир,
на кўнглимдин нишон пайдо.

(«Девони Васлий, 1913 й. 87—88 бетлар)

Юсуф Сарёмий, Мискин Тошкандий, Муқимий, Нодим, Мирий каби демократ шоирлар ҳам Алишер Навоийнинг ғазарига ўнлаб мухаммаслар боғлаганлар.

Ношир-шоирлар бўлса улуғ устознинг девонларини, достонларини, фалсафий асарларини қайта-қайта нашр эттириб халқни шоир ижоди билан таништирганлар. Тошкентнинг «донг таратган» ношир-шоирларидан Сайидҳайбатуллохўжа Сайидорифхўжа ўғли Хислат (1880—1945) Алишер Навоийнинг «Фарҳод ва Ширин» достонини 1906 йилда насрий йўл билан қайта ишлаб чиқди ва ўзи чоп эттириб халқ орасида тарқатди. Китобнинг биринчи саҳифасида ҳам бу тўғрида маълумот бор.

«Фарҳод ва Ширин» ҳикоясин интиҳоблаб тасвирлик қилиб эҳтимом кўргузгучи: Мулла Сайидҳайбатуллохўжа мўтахаллус ба Хислат бинни Сайидорифхўжа эшон дар вилояти Тошкент ва дар чопхонаи Порцев либосе табеъ дар баргашид».

Бу насрий достон 63 саҳифадан иборат бўлиб, унинг ғоявий мазмунини акс эттирган 12 та расм ҳам илова қилинган. Расмларни Шавкат Искандарий (1882-1934) чизган.

Алишер Навоий асарларининг мафтуни бўлган Хислат яна 1908 йилда улуғ зотнинг «Лайли ва Мажнун» асарини насрий йўл билан қайта ишлаб ўзи нашр эттиради. Бу ҳақда шоир қуйидагиларни ёзган.

«Лайли ва Мажнун» ҳикоясин интиҳоблаб, тасвирлик қилиб, эҳтимом қилгучи: Хислат бинни Сайидорифхўжа эшон Тошкандий».

Достон 48 саҳифадан иборат бўлиб, бу асарга ҳам Шавкат Искандарий 11 та расм чизган.

Алишер Навоий асарларининг ўша даврларида ҳам қайта-қайта чоп этилиши ва омма орасида севилиб ўқилиши, буюк шоир ижодига бўлган қизиқишнинг инқилобдан аввал ҳам кучли бўлганлигининг бир далилидир.

Абдуҳамид ЖАЛОЛОВ,
А. С. Пушкин номли Тил ва адабиёт институтининг илмий ходими.

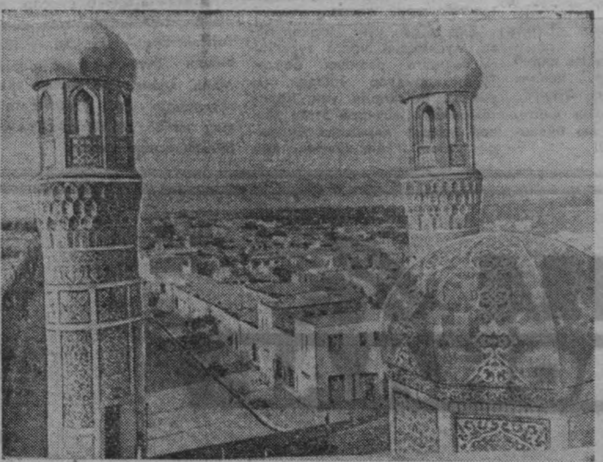

Ҳирот XIV—XV асрларда йирик маданий марказлардан бири эди. Бу шаҳардан кўплаб шоирлар, олимлар ва фозиллар етишиб чиқдилар. Навоий шеъриятининг юксак парвозида Ҳирот адабий муҳитининг ҳам таъсири катта бўлди.

СУРАТДА: Ҳиротнинг ҳозирги кўриниши.

Янги таржималар

ҚИТЪАЛАР

Карамдин мард йигит мулки камаймас,
Ажин тушмас сахий юзига ундан.
Камиб қолмас сувини сочса дарё,
Таратса нур зари кетгайми кундан.

Эй, фалончи, ўртадинг халқни,
Зулмингдан юрт бўлдику вайрон.
Сендек барбод этувчи ўтни,
Ўчиришдан ўзга йўқ имкон.

Не ҳолдур бу, муғанний куйлару,
лекин билиб бўлмас,
Бу шеърнинг маънисин, чунки
анинг сўзи эрур мубҳам.
Биров тинглаб деди: бу шеър таниш,
англолмадим, аммо,
Дедим: бу шеър манингдур, мазмунин
англолмадим мен ҳам.

Гарчи инсон наслидандир олиму,
нодон ҳам,
Фарқи бордир сарзаминдин токи
пештоқи само.
Дур билан дўл гар булутдан,
бир-бирига ўхшагай,
Ул борур шоҳ тожига, бул қолгуси
тупроқ аро.

Ҳамиша яхши шеър ёзмоқ маҳолдур,
Муяссар бўлмагай ҳеч кимга бу бахт.
Ёмону яхшиси гар тенг, ёмонмас,
Етишмоққа қилурлар кўчинлик аҳд.,
Ёмонидан бўлибдур яхшиси кўп,
Бу юздан бирга мумкин, қилса-да жаҳд.

Форсчадан НОСИР
таржимаси

ТУРКИЯДА НАВОИЙШУНОСЛИК

Туркияда Навоий ҳақида ёзилган биринчи асар «Абушқа» луғатидир. Маълумки, шоирнинг асарлари тириклик чоғидаёқ Шарқнинг кўп ўлкаларига, жумладан Туркияга ҳам тарқалиб кетган эди. Усмонли турклар орасида ўша вақтдаёқ шуҳрат топган Навоий асарларидаги баъзи сўзларга луғатлар, шарҳлар тузишга эҳтиёж туғилди. «Абушқа» XVI асрнинг бошларида номаълум бир усмонли турк олими томонидан тузилган. Унда 2000 дан ортиқ сўз бор. Луғатнинг характерли томони шундаки, туркларга тушунарсиз бўлган ўзбекча сўзларнинг маънолари усмонли турк тилида изоҳлаб берилади. Луғатни тузган муаллиф Навоийнинг 28 асаридан фойдаланганини айтади (шу асарларнинг рўйхатини беради) ва жуда кўп сўзларга мисоллар келтириб беради.

«Абушқа» луғатининг 1552 йилда кўчирилган нусхаси Венада, 1554 йилда кўчирилган нусхаси Британия музейида сақланмоқда.

XIX асрнинг иккинчи ярмида Туркияда Навоийнинг бир неча асари литография йўли билан нашр қилинди. «Маҳбуб ул-қулуб» Истамбулда 1289 (1872—1873 йилда) (асли тексти) (босилди. «Чиҳл ҳадис» асари 1311 (1894 йилда) Нажиб Осим томонидан Анқарада босилди. «Муҳокамат ул-луғатайн» нинг турк тилидаги таржималари 1307 (1889 йилда) Бурса шаҳрида «Нилуфар мажмуаси»нинг 37—40 сонларида эълон қилинди. Мазкур асар яна 1315 (1897—1898 йилда) Истамбулда қайта босилди. Китобнинг 3—37 бетларида Навоийнинг таржимаи ҳоли, 39—68 бетларда Чоқир ал-Муҳаммад бинни Мавлоно Валад тарафидан туркчага қилинган таржима, 69—104 бетларда «Муҳокамат ул-луғатайн»нинг асли ўзбекча тексти келтирилади. Бу асар 1941 йили Анқарада Аҳмад Рифъат томонидан қайта нашр қилинди.

Туркияда тузилган Қомусларда Алишер Навоийга бағишланган алоҳида мақолалар бор. «Ҳаёт» (1932 йил), «Ислом» (1941 йил) ва «Ойлик» (1946—1947 йиллар) энциклопедияларда проф. Тўғон ва Абдулбоқининг Навоийнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида қисқа, лекин мазмундор мақолалари бор. Шунингдек Иброҳим Алоуддининг «Машҳур одамлар» (1933—1935 йиллар), Котиб Чалабийнинг «Кашф уз-зуннун» асарларида ҳам Навоийнинг ҳаёти, ижоди, асарларининг рўйхати, илмий бадиий меросига бағишланган моддалар бор.

Алишер Навоийнинг адабий мероси, асарлари, бадиий маҳорати устида ҳам турк олимлари анчагина тадқиқотлар олиб бормоқдалар. Бу соҳада таниқли олим Фуад Купрулунинг «Илк мутасаввуфлар», «Туюқ шакли», «Алишер Навоий ва таъсироти» ва бошқа ишлари бор. Навоийнинг 500 йиллик юбилейи муносабати билан турк олимлари бир қанча илмий ишларни эълон қилдилар. Аҳмад Жаъфар ўғлининг «Турк культур бирлиги ходимларидан Мир Алишер Навоий», Босим Аталайнинг «Алишер Навоий», проф. Абдулқодир Инонийнинг «Мир Алишер Навоий», проф. Тарлонининг «Алишер Навоий» ишларини кўрсатиш мумкин. 1962 йили Истамбулда турк олимлари «Алишер Навоий ҳаёти ва асарлари» номли мақолалар тўпламини чиқардилар.

Турк олимлари ичида энг йирик навоийшунос машҳур олим Огаҳ Сирри Левенддир («Левенд» — туркча чиройли, хушбичим демакдир). Бу олим навоийшуносликка бағишланган бир неча китоб ва ўнлаб мақолаларнинг муаллифидир. Унинг «Туркия кутубхоналарида Навоий қўлёзмалари» (Анқара, 1958) каталоги навоийшуносликда катта аҳамиятга эга. Чунки бу каталог орқали барча мамлакатларнинг олимлари Навоийнинг Туркия фондларида мавжуд бўлган қўлёзма асарларидан хабардор бўлиш имкониятига эга бўлдилар. (1958 йилга қадар Навоийнинг Туркиядаги айрим қўлёзмалари маълум эди, холос).

Навоийнинг ўзбек ва форс тилларидаги меросини тадқиқ қилиш жараёни унинг араб тилини мукаммал билганлигини, араб тилида ҳам ижод этганлигини кўрсатмоқда. «Сабъату абҳур» («Етти денгиз») номли араб тилининг изоҳли луғатини буюк мутафаккир Навоийга нисбат бермоқдалар. СССР, Афғонистон олимлари ҳам мазкур луғат Навоийга мансуб ё мансуб эмаслигини аниқлаш учун тадқиқот олиб бормоқдалар. Огаҳ Сирри Левенднинг 1956 йилда нашр қилинган «Навоийнинг арабча сўзлиги» номли китоби ҳам худди шу масалага бағишланади. Бу китобда Огаҳ Сирри Левенд Навоий асари деб ҳисобланаётган мазкур «Сабъату абҳур» луғатининг бир қўлёзмаси Оёсуфё кутубхонасида, тўртта нусхаси Сулаймония кутубхонасида ва бир нусхаси Нуруусмония кутубхонасида мавжудлигини аниқлайди ҳамда қўлёзмаларнинг тавсифини бериб, Оёсуфа нусхасининг 4 бет фотонусхасини эълон қилади.

Озарбайжон Фанлар академиясининг академиги проф. Ҳамид Ораслининг фикрича Навоий бу луғатни умрининг охирларида ёзган бўлиб, тугалланмай қолган. Кейинчалик қандайдир сабаблар билан Усмон подшо хазинасига тушган. Усмон подшо Навоийга ҳурмат юзасидан уни оққа кўчиртирган ва шу йўл билан Туркияда тарқалган.

Огаҳ Сирри Левенд Навоий ҳақида кўп йиллардан бери қилаётган тадқиқотларини 1965—1966 йилларда эълон қилган тўрт томлик «Алишер Навоий» номли асарида якунлайди. Олимнинг бу асари навоийшуносликка қўшилган катта ҳиссадир.

Туркиядаги навоийшунослик ҳақида сўз борар экан, Туркия кутубхоналарида мавжуд бўлган Навоий қўлёзмалари ҳақида ҳам қисқача айтиб ўтмоқ лозим. Огаҳ Сирри Левенднинг маълумотига кўра Туркиянинг машҳур кутубхоналарида Навоийнинг XVI—XIX асрларда кўчирилган 100 га яқин қўлёзмалари бор. Уларнинг айримлари дунё миқёсида ноёб нусхалар қаторидан жой олган. Масалан, ҳозирги вақтда дунё бўйича маълум бўлган Навоий беш қўлёзма куллиётининг энг мукаммалларидан бир нусхаси Туркиянинг Реван кутубхонасидадир. Бу куллиёт шоир вафотидан сўнг 1505 йилда кўчириб тугатилган. Хуросоннинг олий нав ипак қоғозига бадиий настаълиқ хати билан машҳур ҳаттот Дарвеш Муҳаммад Тоқий кўчирган. Қўлёзма бир жилдда, 802 варақ. Навоийнинг 26 асарини ўз ичига олади.

Туркиядаги уникаль нусхалардан яна «Девони Фоний»нинг икки нусхасидир. Бири Турк-Ислом музейида сақланади.

Турк олимларининг Навоий ҳаёти ва фоалияти, мероси ҳақидаги тадқиқотларини кузатар эканмиз, улар катта бир назарий хатога йўл қўяётганликларини кўрамиз. Турк олимлари айниқса Навоий тилига нотўғри муносабатда бўлмоқдалар. Улар Навоийнинг ўзбек тилига муносабатини четлаб ўтиб шоирни турк тилининг бир лаҳжасида ёзган деб тушунадилар. Тўғри, қадимги Урхун-Енисей ёзувларидан тортиб Маҳмуд Қошғарий «Девон»идаги намуналар, «Қутодғу билик», «Ҳибат ул-ҳақойиқ» ва XIV аср ярмига қадар битилган ёдномалар умумтуркий характерга эга. Улар барача туркий халқларга муштаракдир. XVI аср иккинчи ярми ва XV аср бошларига келиб туркий қабилалар халқ сифатида алоҳида-алоҳида шаклланабошлади. Бу даврдан бошлаб ёзилган адабий асарларда маълум туркий халқнинг ўз тил хусусиятлари акс этиб туради. Ўзбек халқи ҳам XV аср бошларигача мустақил халқ сифатида тамом шаклланган, ўзбек тили адабий тил сифатида майдонга чиққан эди. Лутфий, Саккокий, Атоий асарлари ўша давр ўзбек адабий тилининг ажойиб намуналаридир. Навоий ўзбек адабий тилини ривожлантириб «Хамса», «Хазоин ул-маоний» каби асарлари билан ўзбек адабий тилининг роль ва аҳамиятини юқори босқичга кўтариб, бу тилни жаҳон миқёсига олиб чиқди.

Муҳаммаджон ҲАКИМОВ,
Эргаш УМАРОВ,
филология фанлари кандидатлари.

СУРАТДА: Навоий асарларининг совет давридаги нашрлари.
М. Нуриддинов фоторепродукциялари.

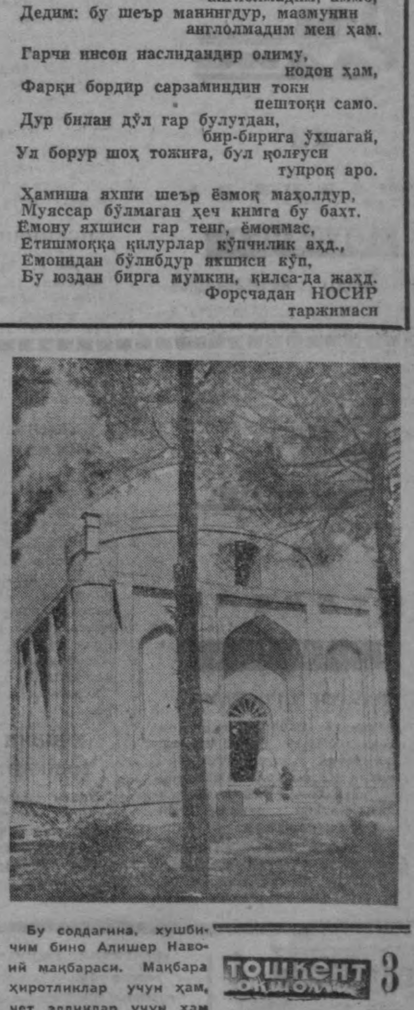

Бу соддагина, хушбичим бино Алишер Навоий мақбараси. Мақбара ҳиротликлар учун ҳам, чет элликлар учун ҳам табаррук зиёратгоҳ саналади.

Мажид АБДУРАИМОВ.

Оқшом
ҳикоя

ЧОЛ ўз иши билан. Рамазон эса давлат имтиҳонларини топшириш билан машғул бўлди. Лекин Рамазон ҳайрон эди. У ўзининг бўлажак қайлиғи ҳақида қанча ўйламасин, барибир бу нарсани ҳеч тасаввурига сиғдира олмас, ўша қизнинг ўзи билан ёнма-ён ўтиражагини ўйласа юрагига бир қўрқув келиб кирарди. Рамазон анча кунгача қийнэлиб юрди. Айни чоғда ўша қизни қандай бўлмасин бир марта кўришни қумсади. Оқибат бу ниятига етди ҳам. Кунларнинг бирида мактаб сарҳовузи бўйида Рамазон хаёл суриб ўтирарди. Ҳозир, ҳовуз атрофида қатор экилган тол шохларидан учиб тушиб, сув юзида паришон сузиб юрган япроқлар сингари Рамазон хаёллари ҳам паришон эди. Шу пайт кимдир яқингинадан минғиллагандай эшитилди унга. Лоқайд ўгирилиб қараган Рамазон шундай ёнгинасида қорамағиз, чўзинчоқ юз, чол отахони таърифлагандек, «қалам қош» бир қизни кўрди.

— Ҳа, синглим?— деди Рамазон унга таажжуб билан қараркан.—гапиргандай бўлдингизми?

— Сиз Рамазон акамисиз?—сўради қиз ўз навбатида бир қадам олдинга босаркан кўзларини пирпиратиб.

— Ҳа.

— Яхши,— деди у пастки лабини хиёл тишлаб.—Сиздан бир нарсани сўрасам майлими, ака?

— Сўранг– сўранг.

— Сўрайман.— Қиз бир тараддуд ичида ёнига қараб олди. Рамазон ҳам қаради. Шундагина у бир неча қадам нарида ўзига ўқрайиб қараб турган мўғилбашара нотаниш йигитга кўзи тушди. Яна таажжубланиб қизга тикилди.

— Хўш?

— Нима—хўш? Қилар ишни қип қўйиб, яна хўш дейди-я, бу одам. — Қизнинг бирдан таннозлиги тутиб кетдими, қийшайиб олиб рўмолининг учини кўзига босди. Сўнг бошини кўтараркан нарида турган йигитга ўшқира кетди:

— Нимага серрайиб турибсиз, яқинроқ келинг. Ўз қулоғингиз билан эшитинг! Сизни ишонтираман деб сил бўб кетдим-ку!

Рамазон бир қизга, бир нотаниш йигитга қаради. «нима гап, нималар бўляпти ўзи?». Рамазоннинг бирдан жаҳли чиқиб кетди.

ОХИРИ. Боши газетанинг ўтган сонида).

— Менга қаранг, синглим, бу нима машмаша, мендан нима истайсиз? Гапиринг!

— Нимани гапирай, сизнинг уйимизга совчи юборганингизни гапирайми?!

— Ким юборибди!

— Сиз, сиз юборибсиз! Мен рози эмасман, ўлсам ҳам рози бўлмайман бунга!

Рамазон бир зум жимиб қолди. Хаёлида лип этиб отахони жонланди. Гап нимадалигини энди тушунди. Кулгиси қистаб кетди. Қизга ҳавас билан қараркан, унинг пиқ-пиқ йиғлаётганини энди сезди. «Қизиқ, нима учун йиғлаяпти бу қиз? Ким учун?»—деб ўйлади у чуқур бир ҳайронлик билан. Сўнг нотаниш йигитга тикилди: Шунинг учунми?..

Йигит ва қиз жавоб кутишарди ундан.

— Менга қаранг, синглим,—деди Рамазон ҳорғин бир товушда.—Мен ҳам рози эмасман бунга. Розилик бермайман, тушундингизми?

— А, отангизчи?

— Кўндираман у кишиниям!

— Кўнмасачи?

— Кўнади! Бас қилинг энди! Отам яна қайтиб сизларникига қадам босмайди. Хотиржам бўлинг!

Рамазон ўзидан узоқлашаётган йигит ва қиз орқасидан қандайдир ғайирлик, айни чоқда ҳаваси келиб ва чуқур таажжуб билан қараб қолди... Аммо Рамазон чолга бу тафсилотларни гапириб бермади. Ўзининг ўқиши кераклигини айтиб гап ҳам уқтирмади, бу ташвишдан воз кечишини Муслиддин чолдан сўрамади ҳам. Бунга ўзида етарли куч сезмади, журъат қилолмади. Чол кўнглининг чўкишини ўйлади. Давлат имтиҳонлари ҳам тугади. Чол ўзини худди елкасидан тоғ ағдарилгандек енгил ҳис қилди.

Аммо... кўп ўтмай Рамазон қаёққадир зим ғойиб бўлди қўйди. Муслиддин чол уни қидириб бормаган ери қолмади. Йигитнинг қишлоқдан бутунлай чиқиб кетганини эшитгач, аччиқ устида унинг лабларидан шу сўзлар беихтиёр отилиб чиқди. «Кўрнамак!» Туриб-туриб Рамазонни шундай деб сўкканига пушаймон бўлди. Унга раҳми келди. «Э, ўғлим,—деди бекиёс қайғу ичида хаёл сураркан у,—бир оғиз айтиб кетсанг, нима мен ёқангдан ушлармидим? Сенга ёмонликни раво кўрмагач бўлсам.. энди одамлар нима деб ўйлашади? Нима ҳам дейишарди. Ўзи ёмон дейди. Бетофиқ чол ёмон бўлмаса, ўғли қочиб кетармиди, дейди..»

Бу кутилмаган воқеа чолни синдирди, қўйди. Унинг кундалик ҳаёти яна аввалги изига тушиб олди. Ҳамма нарсага бетакаллуф қарайдиган бўлди. Бурунги турмуши билан ҳозиргисининг фарқи қолмади. У одамлар кўзига кўринмаслик учун кўчага камдан-кам чиқадиган бўлди. Уйда ҳам деярли ҳеч иш қилмас. парти ҳасдай тўзиётган деворга, кекса тутга тез-тез эътибор берадиган бўлди. Бу ҳам узоққа чўзилмади. Энди уни сўққабошлик зериктира бошлади. Кир-чир, ямоққа муҳтож бўлган уст-бошларини қўшниларининикига чиқариш, улар ёрдамига муҳтож бўлиш негадир номусли туюлди чолга. Ўзининг эса бу ишларни қилишга қўли бормади. Рўзғор ками-кўстларига диққат қиларкан: «Эҳ,— деди тўлқиб,—қозон-товоққа қарайдиган хотининг бўлмаганидан кейин шундай бўларканда!».

Муслиддин чолнинг бирдан банди—дили очилиб кетди, худди эрта—индин бирор бева-бечорага уйланиши мумкин эканлигига қаттиқ ишонгандай бир кайфиятда енгил қадам ташлаб кўчага чиқиб кетди. Тўғри сартарошхонага бориб соч-соқолини қирдирди, пишиллатиб атир пуркатди. Кейин жунлари тўкила бошлаган ярғоқ қоракўл телпагини бостириб кияркан, қаршисидаги ойнага қаради. Ўзига эътибор билан тикилди. «Ҳали ҳам бир рўзғорни тебратадиган кучим борга ўхшайди... уйлансам... Уйлансам?. Хўш нима қипти? Ким менинг қўлимни ушлаяпти? Бошқалардан кам жойимиз борми?»—хаёл сурди чол ўзича. Сўнг тўсатдан ёшлиги эсига тушиб кетди, хуштор бўлиб юрган кунларини ёдидан ўтказди. Сартарошхонадан чиқиб «тўртта» гурунглашиш орзусида чойхонадаги ёр-дўстлари даврасига бориб қўшилди. У ўтирар-ўтирмас энг яқин ҳамсуҳбатларидан — Тўрақул чаримгар сўз отиб қолди:

— Келинг, куёвтўра!

— Келдик,—деди Муслиддин чол гўё «куёв» сўзидан олам-олам ҳузур қилгандай кўзлари ўйноқлаб.

— Мунча ясан—тусан қилиб обсиз, нима бало, қаллиқ уйинга отланганингиз йўқми?

— Отлансак нима қипти, ака? Куёв бўлса бизча бўларда! Нима дедингиз?!

— Тўғри-тўғри,— деб кулди чолнинг суҳбатдоши,— Вой Муслиддини тушмагур-эй. Ўзим кал бўлсам ҳам кўнглим нозик денг ҳали!

— Топдингиз, ака. Агар ўчтасининг жавобини бермасак, нима қилиб юрибмиз, кўкракни кўтариб.

— Ҳай-ҳай, катта кетманг, Муслиддин ошна.

— Катта кетаётганим йўқ, ака. Бўлар гап шу.

— Ростдан ҳам шундай тараддудингиз борми, ўзи?

— Бор, ака, бор. Шундан қилмасам рўзғор хароб бўб бораяпти. Тепангда пошикаста бўлмагандан кейин шундай бўларкан. На ейишингда, на ётишингда ҳаловат бор..

— Шундай денг ҳали... Ахир кўнглингизда шунча дардингиз бор экан, нимага ошналарга бир оғиз шипшитиб қўймадингиз? Маслаҳатлашиб кўрардик.. Ҳа, майли, ҳозир ҳам кеч эмас. Бўлди! Шундан келадиган балога биз кўндаланг!

— Барака топинг-э, ака.

— Энди айтингчи, мулла Муслиддин, кўз тагига обқўйганлардан борми бирорта?

— Йўғ-э, энди буёғиниям ўзингиз...

— Майли–майли, ташвиш тортманг бўлмасам. Ўзимиз қидириб кўрамиз. Ҳа, айтгандай. Норхол бевани биласизми?

— Биламан—биламан.

— Ўзиям дасти–панжаликкина...

— Биламан.

— Уқувликкина....

— Ҳа.

— Ошна-оғайнилар билан бориб розилигини олиб қайтсак. Қалай, маъқулми, мулла Муслиддин?

— Майли, ака, майли...

... Муслиддин чол қишлоқнинг тупроқ кўчаларидан бирида пилдираб кетарди. У Норхол беванинг уйини билар, ҳозир ўша ёққа кетаётган эди. Ўзига таниш ҳовлига яқин қолганда тўхтади чол. Камзили тагидан белига боғланган белбоғини ечиб, қайтадан сиқиброқ бойлади. Ярғоқ телпагини янада бостириброқ кийиб тарам-тарам пешона ажинларини хаспўшлаган бўлди. Сўнг савлат тўкканича бирбир босиб кўчага қарагач ланг очиқ дарвоза томон юрди. Ниҳоят унга етди ҳам. Дарвоза қаршисидан кесиб ўтаркан бехосдан тўхтади. Тарашланган соқолини кўз-кўз қилаётгандек бармоқлари учи билан беозор таради. Кейин дарвоза паллалари оралиғидан кўриниб турган ҳовли саҳнига ўғринча кўз қирини ташлади. Ҳечким кўринавермагач, бу ерда узоқ тўхтаб туриш битта–яримта кўзига ғалати туюлишини ҳис қилган холда тўғрига қаради. Бошини киборли орқага ташларкан, томоқ қирганича қадам ташлаб юриб кетди...

Бир ойдан сўнг Норхол бева Муслиддин чолга турмушга чиқишга розилик берди. Тўйни қариялар ўтказди, қариялар бошқарди уни. Келин томонидан иштирок этган аёллар уларга қарашган бўлишди, лекин ўйин-кулгини ҳам уюштиришмади. Қариликка йўрғалик деб, хўп хазил-мутойиба қилишди. Вақт аллапайт бўлиб қолгач ҳамма ҳар ёққа тарқаб кетишди. Тўй данғиллама бўлмагани ва тўйга фақатгина шу яқин орадаги таниш билишлар айтилгани учунми, ҳовли дарров бўшаб қолди. Муслиддин чол дарвозани танбалаб қайтаркан, шу вақтгача ҳали кўрилмаган бир қўрқув келиб уни қамраб олди. Бутун вужуди қалт-қалт уча бошлади. Нима иш қилиб қўйганига ҳайрон қолгандек деразасидан бир даста нур ёғилиб турган—келин ўтирган уйга қаради. Яна бутун танасини қалтироқ босди. Ўзида бир ҳорғинлик сезди. Гўё шу ҳорғинлик унинг бутун вужудидаги куч-қудратни бир зумда сўриб олгандек эди. Муслиддин чол ўзини бирдан нотавон ҳис қилди. «Қарибманда, белимдан қувват кетибди-да!— деган ўй хаёлидан яшин тезлигида ўтди унинг.—Қариликка йўрғалик дегани тўғри шуларнинг. Карилик кўрсин- Одам қариган сайин, ақл ҳам умрга қўшилиб қисқаравераркан. Ёш гўдакка айланиб қоларкан киши. Эсиз ёшлик... ҳаммаси изсиз йўқолди-я, бадбахт!».

Орадан яна бир ой ўтди. Кунларнинг бирида ҳовлисини сотган Муслиддин чол лаш-лушини машинага ортиб, хотини билан жўнади. У энди бу қишлоқда ортиқ туролмаслигини англади. Сабабки, у энди қариликни сўзсиз бўйнига олган, бошқаларга ишонқирамай қарай бошлаган, ҳатто шу хотинининг ҳам қачонлардир ўзини Рамазондек доғда қолдириб ташлаб кетишидан хавфсирар, мана шу тоғ қишлоғидаги ёр-дўстлари олдида юзи қаро қилишидан қўрқарди. Шунга кўзи етгани ва шу ҳақдаги уй-хаёллар умрини кемираётгани учун ҳам кетишга мажбур эди у. Аммо бу нарсага хотинини қай тарзда кўндирди,—бу ҳечкимга маълум эмасди. Муслиддин чол қишлоқда қандай тўсатдан пайдо бўлган бўлса, худди шундай қўқисдан йўқ бўлди қўйди.

Охирги кун қишлоқдан чиқаверишдаги қабристонга борди кампири қабрини зиёрат қилди. Тўлиқиб турганиданми, кампирига раҳми келди, унга яқинроқ бўлиш учун шу қишлоқда қолиб кетгиси ҳам келди. Лекин кампири қабри билан қандай мунгли хайрлашган бўлса, томорқаси билан ҳам худди шундай хайрлашди...

Машина қишлоқ ортидаги баланд, қийшиқ—туйнук жарликлар тепасига кўтарилганда, Муслиддин чол охирги марта ўзига қадрдон бўлиб қолган уйлари гавжум дарахтлар тагига кириб яширинган тоғ қишлоғига назар ташлади... У машинадаги юклар устида муштаккина бўлиб ўтирар, алланарсаларнингдир ташвишини тортаётгандай эди. Ҳа, у ташвишли бўлишни ёқтирарди. Мана, ҳозир ҳам кетар экан. Муслиддин чол ўзининг ташвиш излаб кетаётганига амин бўлган ҳолда кетди.

ФОТО-ОБЪЕКТИВДА ЖОНАЖОН ВАТАН

Воронеждаги А. В. Кольцов номли драма театрида болгар драматурги С. Костованинг «Великоманов» комедиясининг премьераси бўлди.

СУРАТДА: спектаклдан бир кўриниш. Великоманов ролида—РСФСР халқ артисти Н. В. Дубинский, Илиева (бош министр хотини) ролида—И. В. Сачко.

В. Кожевников фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

Украинанинг пойтахтида Киев-Печора давлатининг тарихий маданий-заповеднигида республика қимматбаҳо буюмлари музейи очилди. Музей экспозициясида олтин, кумуш ва бошқа қимматбаҳо металлардан қадимий аждодларимиз томонидан тайёрланган ўн беш минг ноёб буюмлар жойлаштирилди.

СУРАТДА: Киевлик заргар Ивана Равич тайёрлаган буюмлар экспозицияси (XVII аср охири ва XVIII аср бошлари).

Е. Малишевский фотоси.

ТАСС фотохроникаси.

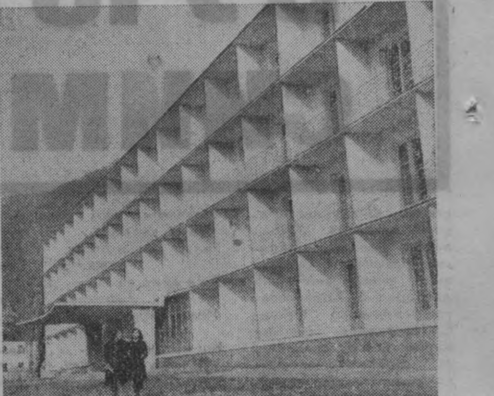

Татаристондан «Дружба» нефт қувури бошланади. «Қора олтин» ер ости пўлат йўллари билан Польша, Германия Демократик Республикаси, Венгрия, Чехословакияга юборилади. Бош иншоот қурилгандан буён қардош мамлакатлар бу ердан миллион тонналаб юксак сифатли нефть олдилар.

Суратда: станциянинг бош технологи Анатолий Волков «Дружба» нефть қувурининг диспетчерлик пунктида агрегатларни кўздан кечирмоқда.

Б. Мясинов фотоси

ТАСС фотохроникаси.

Абхазия АССР. Янги Афонда 200 кишига мўлжалланган янги туристик база корпуслари қурилиши тамомланди. Ҳозир бу ерда бирданига 500 киши дам олиши мумкин.

Суратда: Янги Афон туристик базасининг янги корпуси.

И. Чохонелидзе фотоси.

ТАСС фотохроникаси.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

Радио

11 февраль
СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «Шоликорлар баҳорга ҳозирлик кўрмоқдалар» деган эшиттириш (русча). **18.10** Чолғу куйлари. **18.40** Спорт эшиттириши (ўзбекча). **19.20** Ўзбек куйларидан концерт. **20.00** «ЁШЛИК» радиостанциясининг программаси (ўзбекча). **20.30** Ёшлар учун концерт. **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). **21.10** Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. **21.30** «Ленинномa» программаси (русча). **22.20** М. Шамаева куйлайди. **22.40** М. Горький. «Сариқ Иблис шаҳри» (ўзбекча). **23.15** Кечки концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Р. Раҳмонов. «Ишонч». Қиссадан парча (ўзбекча). **19.30** «Совет Армиясининг жангчилари, сизлар учун» деган концерт (русча). **20.00** Тожикистон композиторлари асарларидан концерт. **20.30** Туркман куйларидан концерт. **20.50** «Ленин ордени кавалери». Молдавия радиосининг эшиттириши (ўзбекча). **21.00** Р. Файзий. «Чаноққа томган қон». Радиоинсценировка (ўзбекча). **21.40** Москва. Миллионлар ленинча университети.

12 февраль
ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. **8.25** Ҳабибий шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. **9.30** Чангчи Ф. Шукурова чалади. **9.50** Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш (тожикча). **10.10** Арман куйларидан концерт. **11.15** С. Утановнинг «Лениннинг кооперативлаштириш плани» деган суҳбати (ўзбекча). **11.30** «Кекса ижрочилар». А. Умурзоқов ва А. Исмоилов. Суҳбатли концерт (ўзбекча). **13.30** Эстрада концерти (русча). **15.15** «Ўзбекистон композиторларининг ижодий портрети». Толибжон Содиқов. **16.10** Ўзбекистон артистлари ижросида жаҳон халқларининг куйлари. **16.50** «Правда» газетасининг обзори.

18.00 «Халқ контроли — амалда — (русча). **18.10** А. Буш. Фортепьяно учун сюита. «Уч африкалик эскиз». **18.40** Спорт эшиттириш (русча). **19.20** Қозоқ куйларидан концерт. **20.00** «Ўзбекистон ишчиси» радиожурнали (ўзбекча). **20.30** Саноат ходимлари учун концерт. **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). **21.10** Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт (ўзбекча). **22.20** Рақс куйлари. **22.40** Поэзия кечаси (ўзбекча). **23.15** Дам олиш концерти (ўзбекча).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Жаҳон халқларининг куйлари.

19.00 М. Равель. «Болеро». Концерт-очерк (ўзбекча). **19.30** С. Кароматов. «Бир томчи қон». Қиссадан парча (русча). **20.00** Ўзбекистон композиторлари асарларидан концерт (тожикча). **20.30** А. Петров. «Радда ва Лойко» балети. **21.00** «Қардош халқлар адабиёти». Абхазия ёзувчиси Жума Ахубанинг «Тўғон» ҳикояси (ўзбекча). **21.40** Москва. Миллионлар ленинча университети.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 Н. Жиганов. «Муса Жалил» операсининг монтажи (русча). **14.30** Л. Толстой. «Казаклар» радиопостановкаси (русча). **16.00** Ўзбек давлат филармонияси коллективларининг концерти.

Кино

11 ФЕВРАЛДА

Ака-ука Карамазовлар (1-2 сериялар)—САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6,15 минутда), «ЧАЙКА» (кеч соат 8 да).

Марися билан Наполеон—САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК», «МОСКВА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Қатъий сир тутилган премьералар—«ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «ДРУЖБА» (кечқурун).

Юк машина ҳайдовчиси—(кеч соат 8 да). **Олга, Франция!** (кеч соат 6 ва 9,45 минутда):— «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА—11/II да **Флория Тоска**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—11/II да **Бой ила хизматчи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—12/II да **Гавҳари Шамчироғ.**

1969 йил 25 февраль кундуз соат 1 да Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг (Яланғоч қишлоғи, 60 аудитория) ўсимликлар ҳимояси, мева-сабзавотчилик, ипакчилик ва ўрмончилик факультетларининг илмий совети мажлисида қишлоқ хўжалик фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

В. Ф. Галактионов: «Механизмлар ёрдамида қурилган тоғ террасаларида ўрмончилик дарахтларини ўстириш» деган темада;

М. Р. Рафиев: «Ўзбекистоннинг Самарқанд областидаги лалмикор ерларида полиз экинларининг асосий агротехникаси масалалари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертация билан институт кутубхонасида (Тошкент области, Орджоникидзе районни. 4-уй) танишиш мумкин.

Телевизор

11 февраль
СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 Телевизион янгиликлар. **18.15** КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари — амалда. «Машинасозлар истиқболи». **18.45** «Кузги тўйлар». Бадиий фильм. **20.00** Кўрсатишлар программаси.

Узбек тилида 20.05 Ўн минут музика. **20.15** Телевизион янгиликлар. **20.30** «Пропагандист». Тележурнал. **21.00** «Уруш ва тинчлик». Бадиий фильмининг биринчи серияси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.55 Кўрсатишлар программаси. **20.00** Телевизион янгиликлар. **20.15** «Чашма». Фольклорчилар клуби. **21.30** Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». **22.00** Эстрада концерти. **22.45** «Қочоқ». Телевизион бадиий фильмнинг премьераси. **23.15** Муз устида мотоцикл бўйича халқаро ўртоқлик мусобақалари. **24.00** «Вақт» информацион программаси. **00.45** Москва кўрсатишларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Узбек тилида: 20.00 Социализм дунёси. «Вьетнам Демократик Республикаси». **20.15** СССР халқлари куйларидан концерт.

Рус тилида: 20.45 А. Грибоедов. «Ақлдан балоси». Телеспектакль.

12 февраль
ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 Кўрсатишлар программаси.

18.00 Рус тилида телевизион янгиликлар.

Узбек тилида. 18.10 Ўқувчилар учун. «Бахтимиз учун курашганлар». **18.40** «Ленинча меҳнат вахтасида». Ўзбекистон пахта толалаш саноатининг ифтихори. **19.00** Эстрада концерти. **19.40** Телевизион янгиликлар. **19.55** Кўрсатишлар программаси.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Музикали калейдоскоп. **20.30** «Ишчи заставаси» Телеочерк. **21.00** Ўқувчилар учун. «Тўрғай». Музикали журнал. **21.30** «Иқтисодимиз актуал масалалари». Илмий-техник изланишнинг самаралилиги. **22.00** Бадиий фильм. **23.30** «Вақт» информацион программаси. **00.15** Москва кўрсатишларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 Болалар учун. «Сеҳрланган бола». Мультфильм. **18.45** Музикали саёҳат. **19.25** Н. В. Гоголь. «Телбанинг кундаликлари». Телевизион бадиий фильм.

Узбек тилида: 20.15 «Иваннинг ёшлиги». Бадиий фильм. **21.50** Баҳор тараддуди. **22.00** Пойафзалчилар саройи бадиий ҳаваскорларининг концерти.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 20.00 «Салом, завод». Ҳужжатли фильм. **20.10** Алексей Кривченя куйлайди. **21.20** «Дастлабки қувончлар». Бадиий фильмнинг биринчи серияси.

ФАҚАТ САНЪАТ САРОЙИДА

24 февралдан

«АКА-УКА КАРАМАЗОВЛАР»

(3-СЕРИЯСИ)

кенг форматли янги бадиий фильм

НАМОЙИШ ҚИЛИНАДИ.

Сценария автори ва режиссёри — **Иван ПЫРЬЕВ.**

Ролларда:

Кирилл Лавров, Лионелла Пырьева, Михаил Ульянов, Андрей Мягков, Светлана Коркошко ва бошқалар.

Фёдор ДОСТОЕВСКИЙнинг романи асосида экранлаштирилган.

«МОСФИЛЬМ» киностудиясининг маҳсулоти.

Сеанслар кеч соат 7 ярим ва 9 да бошланади.

Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.

Телефонлар: 4-21-74, 4-20-34.

«Тошкент оқшоми» редакцияси коллективи Ўзбекистон ССР журналистлар союзи Тошкент область бўлимининг маъсул секретари

Акмал РАҲИМОВнинг

бевақт вафот этганлигини маълум қилади ва марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

СССР Геология министрлигининг Гидрогеология ва инженерлик геологияси институти коллективи институтнинг суғориш гидрогеологияси бўлимининг мудири Н. Н. Хожибоевга онаси

Олия Донийёровна ХОЖИБОЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Министрлар Советининг радио эшиттириш ва телевидение Давлат Комитети коллективи комитет ходими Т. Тожибоевга отаси

Тожибой НАЗАРОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарь—33-27-22, партия совет ва касаба союз ташкилотлари, қишлоқ хўжалиги бўлимлари 33-29-42, адабиёт санъат ва маданият бўлими 33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар физкультура ва спорт бўлимлари—33-29-70, фан ва олий ўқув юртлари иллюстрация бўлимлари 33-27-57, ахборот бўлими—33-65-57; эълонлар бўлими—33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриёти босмахонаси Тошкент шаҳри

Индекс 64579. Нашр. № 2676 Р. 04112.